

วิทยานิพนธ์

V7984

การศึกษาความต้องการการกรรเทศภายในที่พึงประสงค์
ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย

THE STUDY OF THE NEEDS FOR DESIRABLE INTERNAL
SUPERVISION OF TEACHERS IN ISLAMIC COLLEGE
OF THAILAND

นางบุษบา หาญชล

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
วิทยานิพนธ์เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
วัน เดือน ปี..... 4... ส.ย. 2552.....
เลขทะเบียน..... 00220576 สาขาบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2551

เลขเรียกหนังสือ

QH
371.203
ป6757
2551

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

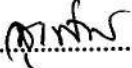
วิทยานิพนธ์เรื่อง การศึกษาความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัย
แห่งประเทศไทย
โดย นางบุษบา หาญขเล
สาขา การบริหารการศึกษา
ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สมกุล ถาวรกิจ
กรรมการ ดร.วิเชียร อินทรสมพันธ์

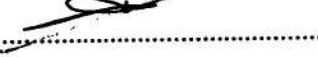
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา อนุมัติให้วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

.....ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายงานบัณฑิตศึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุศักดิ์ หลาบมาลา)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมกุล ถาวรกิจ)

.....กรรมการ
(ดร.วิเชียร อินทรสมพันธ์)

.....กรรมการ
(อาจารย์ทวีศักดิ์ จงประดับเกียรติ)

.....กรรมการและเลขานุการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เปรมสุริย์ เชื้อมทอง)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

นางบุษบา หาญชล. (2551) การศึกษาความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครู
อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ
บ้านสมเด็จเจ้าพระยา. คณะกรรมการควบคุม : รองศาสตราจารย์ดร.สมกุล ทวารกิจ,
ดร.วิเชียร อินทรสมพันธ์

การศึกษาความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัย
แห่งประเทศไทย มีวัตถุประสงค์ 1.) เพื่อศึกษาความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครู
อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วย การวางแผนการสอน การเตรียมการสอน การ
จัดการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล และ2.) เพื่อ
เปรียบเทียบความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย
โดยจำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และรายได้ (เฉพาะเงินเดือน)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย จำนวน 76 คน ที่
ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตร
ประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบน
มาตรฐาน และค่าสถิติที (t - test Independent) สำหรับข้อมูล 2 กลุ่ม และวิเคราะห์ความ
แปรปรวนแบบทางเดียว (One - way Anova) สำหรับข้อมูลมากกว่า 2 กลุ่ม และเมื่อพบความ
แตกต่างทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe's test)

ผลการศึกษาพบว่า

1. ความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย
โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการ
เรียนการสอน ด้านการเตรียมการสอน ด้านการวางแผนการสอน ด้านการใช้สื่อการเรียนการ
สอน และด้านการวัดและประเมินผล
2. การเปรียบเทียบระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลาม
วิทยาลัยแห่งประเทศไทย จำแนกตามอายุ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05
3. การเปรียบเทียบระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลาม
วิทยาลัยแห่งประเทศไทย จำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และรายได้
(เฉพาะเงินเดือน) แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญที่ 0.05

BUSABA HANCHALAY. (2008). THE STUDY OF THE NEEDS FOR DESIRABLE
INTERNAL SUPERVISION OF TEACHERS IN ISLAMIC COLLEGE OF
THAILAND. GRADUATE SCHOOL, BANSOMDEJCHAOPRAYA RAJABHAT
UNIVERSITY. ADVISORS: ASSOC. PROF. SOMKUL THARWONKIT, DR.
VICHIAN INTARASOMPUN

The study of the needs for desirable internal supervision of teachers in Islamic College of Thailand was aimed to 1) investigate the needs for desirable internal supervision of teachers in Islamic College of Thailand on teaching planning, teaching preparation, teaching administration, teaching material usage, and evaluation and assessment and 2) compare the needs for desirable internal supervision of teachers in Islamic College of Thailand according to genders, ages, educations, teaching experiences, and incomes (salary).

The samples of this research consisted of 76 teachers of Islamic College of Thailand. They were selected using simple random sampling method. The instrument was a 5 level-rating scale questionnaire. Statistical applications were percentage, mean, standard deviation, t-test Independent, One-Way ANOVA, and Scheffe's test.

The results were presented as follow.

1. The needs for desirable internal supervision of teachers in Islamic College of Thailand as a whole were at the high level. Considering each aspect, the needs were at the high level in every aspect as teaching administration, teaching preparation, teaching planning, teaching material usage, and evaluation and assessment.

2. Comparing the needs for desirable internal supervision of teachers in Islamic College of Thailand regarding to ages were different at the significant level of 0.05.

3. Comparing the needs for desirable internal supervision of teachers in Islamic College of Thailand regarding to genders, educations, teaching experiences, and incomes (salary) were not different at the significant level of 0.05.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ประสบความสำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สมกมล ถาวรกิจ, ดร.วิเชียร อินทรสมพันธ์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ มณี เหมทานนท์ ดร.จันทิมา ภัทรรังษี และรองศาสตราจารย์ ดร.พรพิพัฒน์ เพิ่มผล ที่ได้ให้ความเมตตากรุณา สละเวลาเพื่อถ่ายทอดความรู้ ให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น และการตรวจแก้ไข ข้อบกพร่องต่างๆ ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างมากในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาทุกท่านที่ได้ให้ความรู้และประสบการณ์ที่เป็นแนวทางในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ดร.สุตารัตน์ ชาญเลขา, ดร.เก็จกนก เอื้อวงศ์, รองศาสตราจารย์สุภรณ์ ลิ้มบริบูรณ์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.วัชร ชูชาติ และผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภาเพ็ญ จริยะเศรษฐ์ ผู้เชี่ยวชาญที่กรุณาตรวจทานแก้ไขและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการสร้างเครื่องมือวิจัยให้สมบูรณ์ พิจารณาความถูกต้องและเที่ยงตรงในด้านเนื้อหาของแบบสอบถาม และให้ข้อเสนอแนะต่างๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ให้เสร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบคุณครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามและช่วยเหลือในการเก็บข้อมูล ทำให้ผู้วิจัยมีกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอน้อมระลึกถึงพระคุณอันสูงสุดของคุณพ่อ คุณแม่ ผู้เป็นแรงบันดาลใจให้การอบรมสั่งสอน ให้มีโอกาสได้ศึกษาเล่าเรียน พร้อมทั้งให้กำลังใจ ขอกราบขอบพระคุณครูอาจารย์ทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอนถ่ายทอดความรู้ ช่วยเหลือ ส่งเสริมสนับสนุน และให้กำลังใจให้แก่ผู้วิจัยจนประสบผลสำเร็จ

บุษบา หาญชล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
ประกาศคุณูปการ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญแผนภูมิ.....	ฌ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมติฐานการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
การนิเทศการศึกษา.....	8
การนิเทศภายในโรงเรียน.....	13
ความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์.....	27
บริบทอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย.....	41
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	43
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	49
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	49
เครื่องมือที่ใช้ในวิจัย.....	49
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	50
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์.....	51

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	53
ตอนที่ 2 ระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัย แห่งประเทศไทย	55
ตอนที่ 3 เปรียบเทียบระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครู อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยจำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และรายได้.....	62
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	67
สรุปผลการวิจัย.....	67
อภิปรายผล.....	68
ข้อเสนอแนะ.....	72
บรรณานุกรม.....	74
ภาคผนวก.....	79
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	80
ภาคผนวก ข รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	86
ภาคผนวก ค ประวัติย่อผู้วิจัย.....	93

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 บทบาทของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ.....	23
ตารางที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย.....	53
ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) ระดับความต้องการ การนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย โดยภาพรวม.....	55
ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) ระดับความต้องการ การนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ด้านการวางแผนการสอน.....	56
ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) ระดับความต้องการ การนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ด้านการเตรียมการสอน.....	57
ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) ระดับความต้องการ การนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ด้านการจัดการเรียนการสอน.....	58
ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) ระดับความต้องการ การนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน.....	60
ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) ระดับความต้องการ การนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ด้านการวัดและประเมินผล.....	61
ตารางที่ 9 การเปรียบเทียบระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของ ครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย จำแนกตามเพศ.....	62
ตารางที่ 10 การเปรียบเทียบระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของ ครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย จำแนกตามอายุ.....	63
ตารางที่ 11 การเปรียบเทียบระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของ ครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	64
ตารางที่ 12 การเปรียบเทียบระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของ ครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน.....	65
ตารางที่ 13 การเปรียบเทียบระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของ ครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย จำแนกตามรายได้(เฉพาะเงินเดือน).....	66

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเจริญไปอย่างรวดเร็ว สังคมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทางด้านเศรษฐกิจ มีโครงสร้างทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปสู่สังคมอุตสาหกรรมและการบริการมากขึ้น ทำให้เกิดอาชีพที่หลากหลาย ทางด้านการเมืองกลุ่มผลประโยชน์ที่มีความได้เปรียบทางเศรษฐกิจและสังคมเข้ามามีบทบาททางการเมือง การบริหารประเทศมากขึ้น มีพฤติกรรมทางการเมืองที่เน้นความสำคัญของเงิน และผลประโยชน์เหนือกว่าหลักการของความถูกต้องและจรรยาบรรณทางการเมือง ส่วนด้านวัฒนธรรมมีการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็น ความเชื่อและค่านิยมไปสู่แบบแผนทางสังคมและวัฒนธรรมของคนในเมือง มีการยอมรับแบบแผนทางสังคมจากสังคมภายนอก อันเป็นค่านิยมของสังคมอุตสาหกรรมมากขึ้น การที่จะพัฒนาประเทศให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลก ประเทศจะเจริญก้าวหน้าทัดเทียมประเทศอื่น ๆ นั้น ปัจจัยที่สำคัญที่จะพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าได้คือคุณภาพของคนในประเทศ (ลัดดา เจียมจูไร 2547 : 1)

การศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญ ทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจและการบริหารประเทศ ทั้งนี้เพราะการศึกษานั้นนับได้ว่าเป็นการพัฒนาทั้งส่วนบุคคลและสังคมส่วนรวม ในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาต่างๆในสังคม การศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองในด้านต่างๆตลอดชีวิต ตั้งแต่การวางรากฐานพัฒนาการของชีวิตตั้งแต่เกิดจนโต มีการพัฒนาศักยภาพ และขีดความสามารถต่างๆที่จะดำรงชีพ และประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกตามกระแสโลกาภิวัตน์ การศึกษาจึงมีความสำคัญสูงสุดต่อการพัฒนาประเทศในทุกๆด้าน (กอบแก้ว ภูมเรศ 2543 : 1)

นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา ตามมาตราที่ 22 ที่กล่าวว่าจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพนั้น สิ่งสำหรับผู้บริหารและสถานศึกษาควรมีบทบาทสำคัญประการหนึ่งคือ จะต้องมีการส่งเสริมให้ครูมีเทคนิควิธีการต่างๆ ซึ่งรวมทั้งมีการจัดระบบให้มีการนิเทศภายใน เพื่อช่วยเหลือครูในด้านหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และมาตราที่ 24 ที่ครูจะต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนของตนเอง เพราะการปฏิรูปการเรียนรู้จะประสบผลสำเร็จต้องอาศัยครูผู้สอน ที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนทุกด้าน

โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูจึงมีบทบาทในด้านการวางแผนการสอน เตรียมการสอนหรือจัดทำแผนการสอน การเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอน การเตรียมสื่อ การวัดผลประเมินผล เพื่อส่งเสริมการสร้างองค์ความรู้ให้กับผู้เรียน ได้ฝึกปฏิบัติ ฝึกทักษะและกระบวนการคิด เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2545 : 13) ครูต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ให้ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ จากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการเรียนรู้มากที่สุด ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ได้คิดเอง ปฏิบัติเอง สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ (ปราณี บุญชุ่ม 2546 : 16)

อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย เป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาดตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้ดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ โดยส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แต่ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร อาจเป็นเพราะครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน ขาดการฝึกทักษะกระบวนการคิด ผู้เรียนไม่สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ปัญหาเหล่านี้สามารถดำเนินการแก้ไขได้ด้วยการดำเนินการทางด้านวิชาการซึ่งมีหลายวิธี การนิเทศภายในเป็นวิธีการหนึ่งที่ผู้บริหารและครูในโรงเรียนร่วมกันที่จะแก้ไข ปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน พัฒนาการทำงานของครูให้มีประสิทธิภาพและส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน (ชาวิมณีศรี 2542 : 17) การนิเทศภายในจึงมีความสำคัญยิ่งต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการสอนซึ่งผู้บริหารจะได้ชี้แนะให้ความช่วยเหลือโดยตรงแก่ครูผู้สอน ในด้านการจัดการเรียนการสอน เพราะในบางครั้งแม้ครูจะได้ใช้ความรู้ความสามารถในการสอนที่ได้วางแผนไว้แล้วก็ตามอาจจะ มีบางสิ่งบางอย่างขาดตกบกพร่องทำให้ไม่สมบูรณ์หากมีบุคคลอื่นได้มีโอกาสชี้แนะ แนะนำคอยช่วยเหลือแล้วย่อมบังเกิดผลดีกว่าที่จะกระทำเพียงผู้เดียว (เมตต์ เมตต์การุณจิต 2543 : 55) นอกจากนี้นโยบายกรมสามัญศึกษายังระบุอีกว่าสถานศึกษาจะต้องพัฒนาผู้เรียนให้ได้คุณภาพมาตรฐานสากล และยกระดับผลการเรียนให้สูงขึ้น จึงได้กำหนดมาตรการให้โรงเรียนในกรมสามัญศึกษาดำเนินการตามยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเน้นให้โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จัดระบบพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้กระบวนการนิเทศภายใน (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา 2543 : 14)

ดังนั้น การนิเทศภายในจึงเป็นกระบวนการหนึ่งที่สนับสนุน ส่งเสริมการวางแผนการสอน การเตรียมการสอน การจัดการเรียนการสอนการใช้สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง ให้ครูผู้สอนสามารถดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนอย่างแท้จริง แต่จากการดำเนินงาน

พัฒนาครูโดยการนิเทศภายในของอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร อาจเนื่องมาจากการนิเทศภายในยังมีการปฏิบัติน้อย ไม่ได้มีการสำรวจ ปัญหาอุปสรรค หรือความต้องการจะรับการนิเทศ ยังไม่มีการสอบถามเพื่อการประเมินความต้องการของครูทำให้การนิเทศภายในไม่ได้ส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อการปฏิรูปการศึกษาเท่าที่ควร ดังนั้น การนิเทศการศึกษาจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากกระบวนการนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นการให้ได้มาซึ่งคุณภาพของนักเรียน โดยที่การนิเทศการศึกษาเป็นการทำงานร่วมกับครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้บุคคลเหล่านี้ได้พัฒนาความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติงานสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ การนิเทศการศึกษาจึงเป็นเรื่องสำคัญในการที่จะนำไปใช้เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพต่อไป (ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ 2543 : 1)

จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามความต้องการการนิเทศภายในของครูในอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย เพื่อนำผลการวิจัยครั้งนี้เป็นแนวทางการจัดการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ และปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งประกอบด้วย การวางแผนการสอน การเตรียมการสอน การจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล เพื่อส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วย การวางแผนการสอน การเตรียมการสอน การจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย เมื่อจำแนกแล้วพบว่าอายุมีผลแตกต่างกันตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และรายได้ (เฉพาะเงินเดือน)

สมมติฐานการวิจัย

1. ครูที่มีเพศต่างกันมีระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์แตกต่างกัน
2. ครูที่มีอายุแตกต่างกันมีระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์แตกต่างกัน
3. ครูที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์แตกต่างกัน

4. ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกันมีระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์แตกต่างกัน

5. ครูที่มีรายได้ (เฉพาะเงินเดือน) แตกต่างกันมีระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยจำนวน 93 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยการใช้ตารางการกำหนดกลุ่มตัวอย่างของเครชชี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ค่าความเชื่อมั่น 95% ได้จำนวน 76 คนแล้วใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของครูที่ปฏิบัติการสอนในอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย

1.1 เพศ

1.2 อายุ

1.3 วุฒิการศึกษา

1.4 ประสบการณ์ในการสอน

1.5 รายได้ (เฉพาะเงินเดือน)

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ประกอบด้วย

2.1 การวางแผนการสอน

2.2 การเตรียมการสอน

2.3 การจัดการเรียนการสอน

2.4 การใช้สื่อการเรียนการสอน

2.5 การวัดและประเมินผล

นียมศัพท์เฉพาะ

1. การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการสร้างสรรค์ที่ไม่หยุดนิ่งในการให้คำแนะนำปรึกษาและการชี้ช่องทางในลักษณะต่างๆแก่ครูและนักเรียน เพื่อการปรับปรุงพฤติกรรมและสภาพการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษาที่พึงประสงค์

2. ความต้องการการนิเทศการศึกษา หมายถึง ความต้องการได้รับคำแนะนำช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาหารือ ให้การสนับสนุนในการปฏิบัติงาน เพื่อสามารถนำมาปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

3. การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน หมายถึง กระบวนการปฏิบัติงานที่บุคลากรในโรงเรียนร่วมมือกันจัดขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนการสอน

และการปฏิบัติงานวิชาการของครูอันจะนำมาซึ่งสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน

4. ความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย หมายถึง ระดับความต้องการการนิเทศจากบุคคลภายในโรงเรียน เพื่อพัฒนาและส่งเสริมให้การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีประสิทธิภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วย

4.1 การวางแผนการสอน หมายถึง ความต้องการการนิเทศภายในของครูเกี่ยวกับการพัฒนา วิเคราะห์หลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล การวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล

4.2 การเตรียมการสอน หมายถึง ความต้องการการนิเทศภายในของครูเกี่ยวกับการเขียนแผนการสอน การกำหนดเป้าหมาย การเตรียมสาระการเรียนรู้ การเตรียมกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน การเตรียมสื่อ แหล่งเรียนรู้ การเตรียมวิธีการวัดและประเมินผล

4.3 การจัดการเรียนการสอน หมายถึง ความต้องการการนิเทศภายในของครูเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดกิจกรรมอย่างหลากหลายให้สอดคล้องกับความถนัด และความสนใจของผู้เรียน การฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้กับผู้เรียน

4.4 การใช้สื่อการเรียนการสอน หมายถึง ความต้องการการนิเทศภายในของครูเกี่ยวกับความเหมาะสมของการใช้สื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยีที่ทันสมัย และแหล่งเรียนรู้อื่นๆ รวมทั้งการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนอย่างเหมาะสมกับและสอดคล้องกับ

เนื้อหา มีการประเมินผลการใช้สื่อและนำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

4.5 การวัดและประเมินผล หมายถึง ความต้องการการนิเทศภายในของครู เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ วิธีการวัดและประเมินผล อย่างหลากหลาย การมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลของครู ผู้เรียน และผู้ปกครอง จัดทำ เอกสารไว้อย่างเป็นระบบสามารถตรวจสอบได้ สร้างเครื่องมือและกำหนดเกณฑ์การวัดไว้อย่าง ชัดเจนและนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

5. โรงเรียน หมายถึง อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ที่เปิดสอนในระดับ มัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร

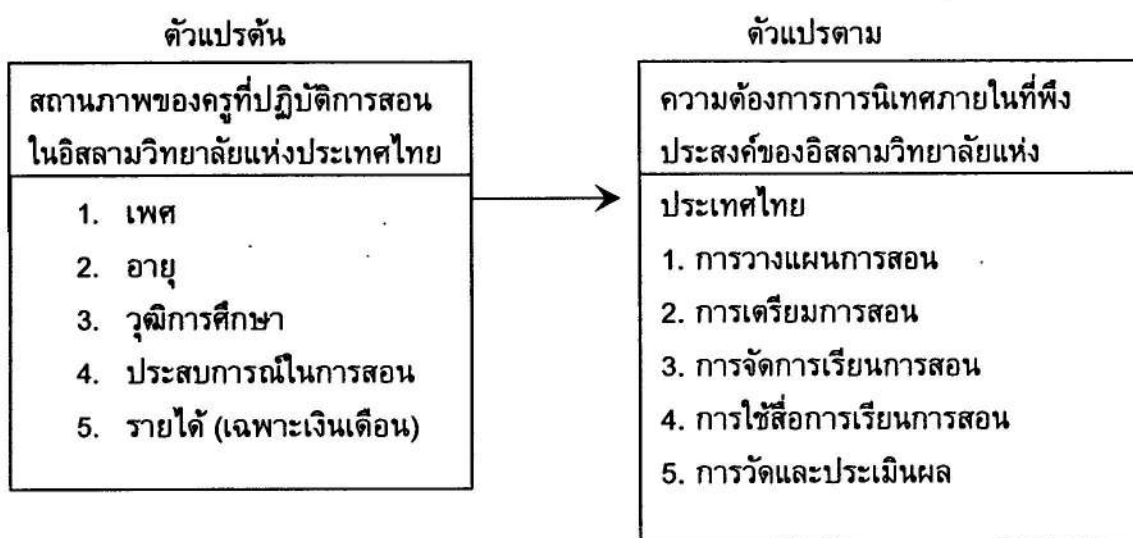
6. ครู หมายถึง ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในการสอนของอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ปี การศึกษา 2550

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถจะนำไปใช้ในอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยได้ ซึ่งผู้บริหาร สามารถนำข้อมูลไปปรับปรุงและพัฒนาการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลาม วิทยาลัยแห่งประเทศไทย โดยใช้เป็นข้อมูลกำหนดนโยบายและดำเนินการนิเทศภายในให้ตรง ตามความต้องการของครู ซึ่งจะเป็นผลให้การจัดการเรียนการสอนของครูมีประสิทธิภาพ และเป็น ผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และเต็มตามศักยภาพ

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการโดยมีกรอบแนวคิดในการศึกษาความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย โดยสรุปเป็นกรอบแนวคิด ดังแสดงในแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย โดยการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้นำเสนอตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. การนิเทศการศึกษา
2. การนิเทศภายในโรงเรียน
3. ความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์
4. บริบทอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การนิเทศการศึกษา

1. แนวคิด ความเป็นมาของการนิเทศการศึกษา

มีนักการศึกษาหลายท่านได้พยายามนำเอากระบวนการนิเทศการศึกษา ซึ่งเป็นระบบหนึ่งที่มุ่งเน้นการพัฒนาการเรียนการสอน และการปรับปรุงพฤติกรรมของครูผู้สอนมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทำให้เกิดแนวคิดต่างๆ กันออกไปคือ

ไวโลวรรณ พิทักษ์สรยุทธ์ (2541 : 13) ได้กล่าวว่า การจัดการศึกษาให้ได้รับผลสำเร็จขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายอย่างที่สำคัญ คือ การพัฒนาการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ครูผู้สอนจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรเป็นอย่างดี สื่อการเรียนการสอน วิธีสอน และกิจกรรมการเรียน ตลอดจนการประเมินผลการเรียน ซึ่งเป็นภารกิจที่ต้องอาศัยความรู้ ความสามารถเฉพาะตัวของครูแต่ละคนอาศัยเทคนิควิธีการนิเทศการศึกษา เพื่อให้เกิดความร่วมมือ แก้ปัญหาและปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน

เยาเวพา เตชะคุปต์ (2542 : 41 – 42) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาเป็นเสมือนการบริหารที่มีทั้งศาสตร์และศิลป์ นั่นคือการนำทฤษฎีไปปฏิบัติอย่างมีศิลป์มีความสามารถในการใช้ให้เกิดผล มีประสิทธิภาพประสิทธิผลที่จะสนองต่อเป้าหมายได้ ศิลปินี่ว่านั้น ได้แก่ ศิลปะในการให้กำลังใจ ศิลปะในการดิชม ศิลปะในการวางตน ศิลปะในการทำงานร่วมกัน ศิลปะในการรักษาความสามัคคีในหมู่คณะ ศิลปะในการยอมรับฟังความคิดเห็น ศิลปะในการส่งเสริมผู้ใต้บังคับบัญชา ศิลปะในการปรับปรุงตนเอง การนิเทศการศึกษาจึงเป็นศาสตร์ที่ยอมรับกันโดยทั่วไป ซึ่งมีความสำคัญต่อการศึกษา การเรียนการสอน การนิเทศการศึกษายังเป็นศิลป์ซึ่งมีความสัมพันธ์กับบุคคลหลายฝ่าย จึงต้องอาศัยความสัมพันธ์อันดีต่อกันจึงเกิดความสำเร็จ

สมกุล ถาวรกิจ (2547 : 1 – 5) ได้สรุปแนวคิดการนิเทศการศึกษาไว้ ดังนี้

1. การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการทฤษฎีเชิงระบบ
2. การนิเทศการศึกษาเป็นการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอน
3. การนิเทศการศึกษาเป็นการปรับปรุงพฤติกรรมการสอนของครู
4. การนิเทศการศึกษาเป็นเครื่องมือของการบริหารการศึกษา
5. การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการปรับตัวให้เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมและ

เทคโนโลยี

6. การนิเทศการศึกษาเป็นศาสตร์และศิลป์ในการดำเนินการชั้นสูง

การนิเทศการศึกษาจึงเป็นแนวคิดจากการนำกระบวนการทฤษฎีเชิงระบบ การใช้ศาสตร์และศิลป์ในการดำเนินการ มาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารการศึกษาเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน ปรับปรุงพฤติกรรมการสอนของครูให้เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยีเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางการศึกษา

2. ความหมายของการนิเทศการศึกษา

มีนักการศึกษาและนักวิชาการทั้งในและต่างประเทศ ได้ให้ความหมายของ การนิเทศการศึกษา ไว้แตกต่างกันตามแนวคิดและความเชื่อของแต่ละบุคคล ดังนี้

จักรชัย มุระดา (2540 : 14) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาเป็นงานที่มีความสำคัญงานหนึ่งของการจัดการและบริหารสถานศึกษาในการพัฒนาการศึกษา ต้องมีการนิเทศการศึกษาเป็นหลักของการบริหารสถานศึกษา ด้วยเหตุนี้ การนิเทศการศึกษาจึงเป็นกระบวนการของการศึกษาที่มุ่งจะส่งเสริมให้การสนับสนุน และพัฒนามาตรฐานการศึกษา การนิเทศการศึกษาเป็นองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาคุณภาพของครูให้มีประสิทธิภาพ

สมศักดิ์ จันทิมา (2541 : 14 – 15) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ว่า เป็นกระบวนการแนะนำช่วยเหลือให้ความร่วมมือ ซึ่งเป็นการปฏิบัติกิจกรรมของผู้นิเทศต่อผู้รับการนิเทศในการพัฒนาหรือปรับปรุงคุณภาพการปฏิบัติงานของผู้รับการนิเทศให้มีประสิทธิภาพสูงสุดตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ (2543 : 2) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ว่า การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการทำงานร่วมกับครูและบุคลากรทางการศึกษาด้วยการให้ความช่วยเหลือแนะนำส่งเสริมให้เกิดการปรับปรุงการสอนเพื่อพัฒนานักเรียนให้เต็มตามศักยภาพ

ดำรง บั๊กเขตานัง (2544 : 44) ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ว่า เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ที่อาศัยการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ เพื่อให้เกิดความร่วมมือที่ดีในการพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในทุกๆด้านและบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ศิริวรรณ อานันทสิทธิ์ (2545 : 18) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการหนึ่งของการบริหารที่สำคัญ และจำเป็นต่อการพัฒนาพฤติกรรมการสอนของครูให้มี

ประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยเฉพาะการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอันเป็นจุดเน้นของการปฏิรูปการศึกษา

ไวลส์ (Wiles 1967 : 46) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาเป็นกิจกรรมและบริการที่ช่วยปรับปรุงการเรียนการสอน ช่วยให้ครูทำงานในหน้าที่ได้ดีขึ้น มีขวัญกำลังใจดีขึ้น มีมนุษยสัมพันธ์ดีขึ้นและกิจกรรมเหล่านี้รวมถึงการอบรมครูและการพัฒนาหลักสูตรด้วย

คาร์เตอร์ วิกู๊ด (Carter V. Good 1973 : 539) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การนิเทศการศึกษาหมายถึง ความพยายามทุกชนิดของเจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษา ที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่นิเทศการศึกษา ในการแนะนำครู หรือผู้อื่นทำงานเกี่ยวข้องกับการศึกษา ให้รู้จักวิธีปรับปรุงการสอนหรือการให้การศึกษา โดยจะช่วยให้เกิดความงอกงามในวิชาชีพทางการศึกษา ช่วยพัฒนาครู ช่วยเลือกและปรับปรุงวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิธีการสอนและการประเมินผล การสอน

แฮร์ริส (Harris 1985 : 10 - 11) กล่าวว่า “การนิเทศการศึกษา หมายถึง การที่บุคคลได้กระทำกับบุคคลหรือสิ่งอื่นใด เพื่อคงไว้หรือเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานของโรงเรียน ซึ่งมีผลโดยตรงต่อการบรรลุเป้าหมายทางการสอนของโรงเรียน

สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา เป็นการให้คำแนะนำและการปรับปรุงกระบวนการทำงานของครูในกิจกรรมใดๆ ด้านการศึกษาให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น โดยใช้กระบวนการความร่วมมือ การประสานงาน อาศัยเทคนิควิธีการ มีมนุษยสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นและมีการจูงใจเพื่อการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานของโรงเรียนไปสู่เป้าหมายทางการสอนของโรงเรียน

3. วิวัฒนาการการนิเทศการศึกษา

มีนักการศึกษาได้ศึกษาเกี่ยวกับวิวัฒนาการการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ (2543 : 8 – 9) ได้กล่าวว่าการศึกษาในประเทศไทย เริ่มมีขึ้นมาพร้อมๆ กับการจัดการศึกษาอย่างมีแบบแผน ตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว แต่มีชื่อเรียกเป็นอย่างอื่น เช่น การดูแล การควบคุม การตรวจตราการศึกษา โดยมีเสนาบดีกรมเป็นหัวหน้า ต่อมาได้มีการขยายการศึกษาออกไปยังหัวเมือง จึงมีการแต่งตั้งพนักงานตรวจแขวงขึ้นไปดูแลแทน หลังจากมีการจัดตั้งกรมวิชาการขึ้นในกระทรวงศึกษาธิการ ผู้ตรวจการมีหน้าที่ควบคุมการเรียนการสอนอบรมครูในตำบลที่ไปตรวจ ต่อมาในปี พ.ศ. 2497 กระทรวงศึกษาธิการได้อนุมัติแต่งตั้งศึกษานิเทศก์ขึ้น เพื่อค้นคว้าอบรมครู แนะนำการทำอุปกรณ์การสอน สาธิตการสอน และกระจายไปยังจังหวัดต่างๆ เพื่อนิเทศการศึกษาให้กับครูในแต่ละสถานศึกษา

สมกุล ทวารกิจ (2547 : 15 – 17) ได้กล่าวถึงความเป็นมาและวิวัฒนาการของการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

การนิเทศการศึกษาในประเทศไทย

การนิเทศการศึกษาในประเทศไทย ตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัย กรุงศรีอยุธยา และกรุงธนบุรี การศึกษาอยู่ที่บ้าน วัดและวัง จัดเป็นศูนย์รวมของการศึกษา การนิเทศระบบนี้จึงเป็นแบบเสรีมีอิสระตามสถานภาพ ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ มีกระทรวงศึกษาธิการซึ่งทำการควบคุมการศึกษาให้ดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ มีการรายงานผลการสอบ มีโรงเรียนหลายประเภท การศึกษาสู่ราษฎรมากขึ้น มีแบบเรียนหลวง เสนาบดีและเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้ตรวจตราการปฏิบัติงานของครู ควบคุมแนวการจัดการศึกษา พฤติกรรมของครู การนิเทศในยุคนี้จึงเป็นลักษณะการตรวจตรา สมัยต่อมาการจัดการศึกษามีแบบแผนมากขึ้น เน้นการตรวจตราที่มีคุณภาพ คุณภาพของผู้เรียนย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพของครู การนิเทศจึงมีผลกระทบต่อการสอนของครูด้วยเมื่อมีกรมหลายกรม ศึกษาพิเศษซึ่งเป็นบุคลากรการนิเทศ จึงมีประจำกรมมากขึ้นทำงานเป็นระดับๆ คือ ระดับกรม ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ มีการออกระเบียบ ข้อบังคับในการดำเนินการนิเทศ มีรูปแบบชัดเจนมากขึ้นกว่าเดิม บทบาทของการนิเทศยังมีส่วนช่วยในการพัฒนานักศึกษา ครูที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีผู้เรียกผู้นิเทศ นักศึกษากลุ่มนี้ว่า อาจารย์นิเทศ ซึ่งเป็นอาจารย์ตามสถาบันอุดมศึกษาที่มีหน้าที่ผลิตครูด้วย

ความก้าวหน้าทางศาสตร์การนิเทศการศึกษาทำให้มหาวิทยาลัยใหญ่ๆ เปิดสอนวิชา นิเทศการศึกษาที่ควบคู่กับวิชาวิจัย วิชาการสอน วิชาหลักสูตรมากขึ้น ผู้สนใจหรือผู้ที่มีวิชาชีพ แนวนนี้ก็จะมีเลือกเรียนได้มากขึ้น ซึ่งมีผลทำให้รูปแบบการนิเทศการศึกษา แดกเป็นกลุ่มมีรูปแบบมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อผู้นิเทศจะเลือกใช้ได้ตามความเหมาะสมกับสภาพการจัดการศึกษาและ บุคคลผู้สอนและผู้เรียน

การนิเทศการศึกษาในต่างประเทศ

1) สมัยกรีกตอนต้น

การจัดการศึกษายังไม่เป็นระบบแบบแผนมีการสั่งสอน แนะนำเป็นส่วนตัว ส่วนมากเน้นไปทางด้านการฝึกอบรมทหารและพลศึกษา ใช้วิธีการสอนโดยการมีส่วนร่วม (Participation) สมัย Acolian Greek คนเริ่มสอนการเขียนและถือว่าการเขียนเป็นเรื่องจำเป็น ซึ่งมีการจัดตั้งโรงเรียนขึ้น รัฐต่างๆ ในกรีกจึงให้ความสนับสนุนการศึกษาต่อสาธารณชน ซึ่งต่อมามีการเน้นการสอนอ่านและเขียนทุกโรงเรียนในศตวรรษนั้นก่อนคริสตกาล สปร่าดำให้ทุกคนรอบครัว ส่งเสริมความรู้แก่ลูกหลาน เด็กๆจึงได้ไปเรียนที่โรงเรียนและมีวิชาต่างๆ มากขึ้น มีผลศึกษาดนตรี เต้นรำ ศิลปะคณิตศาสตร์ กฎหมาย วิทยาศาสตร์ ปรัชญา จริยธรรม มีครูที่มีชื่อเสียง คือ โซเครตีส (Socrates) พลาโต (Plato) อริสโตเติล (Aristotle)

การนิเทศการศึกษาในสมัยนี้ เป็นการจัดการศึกษาที่เป็นการสั่งสอนแนะนำเป็นส่วนตัว และเน้นในด้านการฝึกอบรมทหารและพลศึกษา และใช้วิธีการสอนโดยการมีส่วนร่วม (Participation) ต่อมาก่อนคริสตกาลเด็กๆ ได้ไปเรียนที่โรงเรียนมีวิชาเรียนเพิ่มมากขึ้น มีดนตรี

เด่นว่า ศิลปะ คณิตศาสตร์ และในสมัยนี้มีครูที่มีชื่อเสียงหลายคนคือ โซเครตีส พลาโต อริสโตเติล

2) สมัยโบราณ

อาณาจักรโรมัน ได้รับแนวความคิดด้านศิลปะ การศึกษาและวัฒนธรรมของกรีก ซึ่งรับอิทธิพลจากพวกอียิปต์และฟินิเซียน (Phoenician) มีการสอนไวยากรณ์ ภาษาลาติน วรรณคดี จึงเกิดความจำเป็นที่จะต้องมีการปรับปรุงการสอน และหลักสูตรภาษาลาติน

การนิเทศการศึกษาในสมัยนี้ เริ่มมีบทบาทมากขึ้นในแง่การปรับปรุงหลักสูตรและการสอนที่มีการขยายไปทั่วราชอาณาจักร

3) ยุโรป

การจัดการศึกษาในยุโรปสมัยกลางมีการพัฒนาการศึกษาหลายด้าน และมีศาสนาคริสต์มีอิทธิพลทางการศึกษา ทางด้านภาษา วรรณคดี ภาษาลาติน ได้รับความนิยม จากการแข่งขันกันของนิกายศาสนา 2 นิกายทำให้ผู้ควบคุมด้านการศึกษาต้องมีเวลาสำหรับการนิเทศมากขึ้น เพราะผู้สอนมีความสับสน ความต้องการด้านการศึกษาจึงปรากฏอยู่หลายยุคหลายสมัย

4) อังกฤษ

ระหว่างศตวรรษที่ 16 การนิเทศได้เริ่มขึ้นในโรงเรียน ผู้อุปการะโรงเรียนได้บริจาคเงินเพื่อเปิดสอนคนจน และเปิดโรงเรียนของรัฐ เพื่อให้คนเข้าศึกษาเป็นการเตรียมคนเข้ารับราชการ การนิเทศโรงเรียนและครูจึงเกิดขึ้นตามโรงเรียนต่างๆ รัฐเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบจัดการศึกษาเพื่อให้การเรียนการสอนอยู่ในทิศทางที่รัฐประสงค์ ผู้นิเทศจึงเน้นให้ความสนใจด้านเนื้อหาทางศาสนา คุณธรรม จริยธรรม เป็นหลัก ส่วนคุณภาพการเรียนการสอนยังไม่ค่อยได้รับความสนใจและเอาใจใส่มากนัก

5) สหรัฐอเมริกา

การนิเทศการศึกษาเริ่มที่รัฐแมสซาชูเซต (Massachusetts) เพราะรัฐนี้มีคนอพยพมาจากประเทศอังกฤษ ได้มาตั้งโรงเรียนสอนอ่าน - เขียน เพื่อให้อ่านคัมภีร์ไบเบิลคำสอนทางศาสนาได้ และสอนศาสนาเป็นหลัก มีการคัดเลือกผู้ที่จะเป็นศึกษานิเทศก์ ต้องมีคุณสมบัติที่น่าเชื่อถือศรัทธา มีศีลธรรมเป็นแบบอย่างที่ดี เพียงทำหน้าที่ตรวจดูความประพฤติของครู สังเกตพฤติกรรม ดูแลสอบถามปัญหาของครูและเด็กอย่างใกล้ชิด

การนิเทศการศึกษาในสหรัฐอเมริกามีวิวัฒนาการมาเป็นลำดับ โดยแบ่งแยกเป็นสมัยๆ 4 - 5 สมัยด้วยกัน ตามความเห็นของสเปียร์และกีนี (Spears and Gwynn) อายและไนท์เซอร์ (Eye and Netzer)

1. สมัยการตรวจตราจากฝ่ายบริหาร เป็นการตรวจตราของเจ้าหน้าที่ ฝ่ายบริหารการศึกษา ดูการปฏิบัติงานของครูว่าครูปฏิบัติตามคำสั่งหรือไม่ คณะกรรมการโรงเรียนควบคุมตรวจตราด้วย ศึกษานิเทศก์เป็นผู้ร่วมควบคุมด้วย

2. สมัยที่ผู้นิเทศแนะนำอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้นิเทศเป็นผู้ที่เชี่ยวชาญเฉพาะ เพื่อช่วยแก้ปัญหาให้ครูในเรื่องหลักสูตร วิชาการต่างๆ การวัดผลการศึกษา ทฤษฎีใหม่และวิธีการสอน มีการแต่งตั้งผู้แทนผู้บริหารทำหน้าที่นิเทศเฉพาะแต่ละเรื่อง

3. สมัยนี้มีการนิเทศโดยอาศัยความร่วมมือหรือทำงานเป็นกลุ่ม เป็นสมัยที่ต้องอาศัยหลักวิชาอื่นๆ เข้ามาร่วมจัดกิจกรรมด้วย เช่น วิทยาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และหลักประชาธิปไตยให้ครูมีบทบาทมากขึ้นมีการจัดฝึกอบรมและปฏิบัติการร่วมกัน งานสำเร็จโดยกลุ่มใช้กระบวนการหมู่ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมประเมินครบวงจร การปฏิบัติ เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน

4. สมัยที่นิเทศโดยอาศัยการศึกษาค้นคว้าวิจัย ในสมัยนี้ความเจริญทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีความเจริญก้าวหน้ามากขึ้น การนิเทศจึงมีการศึกษาค้นคว้าวิจัยมากขึ้น ไม่ว่าจะมิกิจกรรมโดยอ้อมมีการนิเทศโดยตลอด เป็นสมัยที่เน้นการใช้เหตุผลและสติปัญญาโดยการปฏิบัติงาน วิธีการ รูปแบบของการนิเทศจึงมีสถานะแตกต่างไปจากเดิม

จากลักษณะการนิเทศการศึกษาตั้งแต่สมัยโบราณ กรีก โรมัน อังกฤษ สหรัฐอเมริกา เมื่อวิเคราะห์ถึงลักษณะการนิเทศจะมีการเริ่มต้นจากการตรวจตรา ควบคุม และจึงพัฒนามาเป็นการแนะนำช่วยเหลือฝึกอบรมที่มีพื้นฐานทางด้านมนุษยสัมพันธ์ และระบอบประชาธิปไตยมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการปรับปรุงการเรียนการสอนของครู ทำให้คุณค่าของการนิเทศการศึกษาเป็นที่ยอมรับมากขึ้นเป็นลำดับ

นอกจากนี้ Alfonso, Robert J. and others (1981 : 20) ยังได้กล่าวว่าการนิเทศการศึกษาในสหรัฐอเมริกาได้เริ่มขึ้นที่เมืองแมสซาชูเซต (Massachusetts) ในปี ค.ศ. 1654 มีการตั้งกฎเกณฑ์และคัดเลือกผู้ที่จะเป็นศึกษานิเทศก์ที่มีคุณสมบัติเป็นผู้เชื่อถือศรัทธาและมีศีลธรรม (Sound Faith and Morals) มีหน้าที่เพื่อตรวจดูความประพฤติของครู สังเกตพฤติกรรมของเด็กสอบถามปัญหาของเด็กอย่างใกล้ชิด รวมถึงตรวจดูบันทึกของเด็ก

จะเห็นได้ว่า การนิเทศการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศมีวิวัฒนาการขึ้นมาเป็นลำดับ ล้วนมีจุดประสงค์ในการช่วยเหลือแนะนำดูแล การเรียนการสอน พฤติกรรมของครู เพื่อพัฒนาการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

การนิเทศภายในโรงเรียน

1. ความหมาย และความสำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียน

ความหมายและความสำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียน ได้มีนักการศึกษาหลายท่าน ได้ให้ความหมายและความสำคัญของการนิเทศในโรงเรียน ดังนี้

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2543 : 7) ได้ให้ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนว่า หมายถึงกิจกรรมในกระบวนการที่ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนร่วมมือ

กันจัดขึ้นเพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานของครูในทุกด้าน รวมทั้งให้ครูเกิดความก้าวหน้าในวิชาชีพ และเกิดสัมฤทธิ์ผลสูงสุดในการเรียน

นิเวศน์ คิทยา (2542 : 8) กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง การปฏิบัติงานร่วมกันของผู้บริหารกับครูในโรงเรียนในอันที่จะแก้ไขพัฒนาการทำงานของครูให้มีประสิทธิภาพ และส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน

ซารี มณีศรี (2542 : 201) สรุปว่า การนิเทศภายในโรงเรียน เป็นความร่วมมือกันของบุคลากรภายในโรงเรียน เพื่อปรับปรุงแก้ไขพัฒนาครูให้การสอนมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

อัญชลี โพธิ์ทอง (2544 : 122) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง กระบวนการ การในการปฏิบัติงานที่ผู้บริหารและครูอาจารย์ในโรงเรียนร่วมมือกันจัดขึ้น โดยมีจุดประสงค์เพื่อปรับปรุงงานต่างๆ ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน อันจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

สรุปได้ว่าความสำคัญของการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ช่วยให้กระบวนการบริหาร และกระบวนการเรียนการสอนสามารถดำเนินไปได้โดยสะดวกราบรื่นตรงเป้าหมายและมีความสำคัญต่อการวางแผน การเตรียมการ การปฏิบัติการประเมินผล การจัดและดำเนินการศึกษาในโรงเรียนทุกชั้นตอน

2. จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน

การนิเทศภายในโรงเรียน มีจุดมุ่งหมายเดียวกับการนิเทศการศึกษาที่ช่วยพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และพัฒนาผู้เรียนให้ดีขึ้นซึ่งต้องอาศัยเวลา วิธีการที่หลากหลาย มีนักการศึกษาหลายท่าน ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ดังนี้

ซารี มณีศรี (2542 : 26) ได้กล่าวถึงเป้าหมายของการนิเทศภายใน มีเป้าหมายหลักอยู่ 3 ประการ คือ การพัฒนาครู ทั้งด้านวิชาชีพคือฝึกให้มีประสบการณ์ตรง เช่น การประชุมอบรมสัมมนา การทดลองหลักสูตรวิธีสอน และประสบการณ์โดยอ้อม เช่น การจัดกิจกรรมต่างๆ ให้ครูได้มีโอกาสพบปะทางวิชาการ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังช่วยสร้างครูให้มีลักษณะความเป็นผู้นำ การทำงานร่วมกับคนอื่นอันจะยังผลให้เพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนดียิ่งขึ้น กล่าวโดยย่อคือมุ่งพัฒนาคนและพัฒนางาน

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2543 : 17) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาว่า เป็นไปเพื่อพัฒนางาน พัฒนาบุคลากรในโรงเรียน ให้แก่ผู้บริหารโรงเรียน ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เพื่อส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ บริการ และแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน ประสานงานและเสริมสร้างช่วยกำลังใจในการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ และเพื่อพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

ประทีป แสงเปี่ยมสุข (2544 : 15) สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา มุ่งเน้น การช่วยเหลือครู แนะนำ ปรับปรุง สนับสนุน ให้ครูได้พัฒนาตนเองในด้านความรู้

ความสามารถ จนสามารถปรับปรุงการเรียน การสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จนก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในด้านการเรียนแก่นักเรียนนอกจากนั้นยังเป็นการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครู

ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546 : 20) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นการมุ่งปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนดังนี้

1. เพื่อพัฒนาวิชาชีพครู โดยการนิเทศการสอนให้ข้อมูลแก่ครูในด้านการสอนเพื่อครูจะได้ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการสอนของตน ช่วยให้ครูได้พัฒนาความสามารถในการสอน ส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพการสอนของครู

2. เพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียน ปรับปรุงคุณภาพของการเรียนการสอนในโรงเรียน เพื่อคุณภาพของนักเรียน ส่งเสริมประสิทธิภาพงานวิชาการในโรงเรียน สร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการสอน และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องในการทำงานร่วมกัน

เก็จกนก เอื้อวงศ์ (2549 : 2) ได้สรุปจุดมุ่งหมายการนิเทศภายในสถานศึกษามีจุดมุ่งหมาย 4 ประการ

1. เพื่อพัฒนาคน การนิเทศเป็นการให้คำแนะนำ และสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาพัฒนาศักยภาพของตนอย่างเต็มความสามารถ มีความเป็นผู้นำทางวิชาการและทางความคิด และมีความมุ่งมั่นในการทำงานอบรมสั่งสอนนักเรียน

2. เพื่อพัฒนางาน บุคลากรในสถานศึกษา สามารถสร้างสรรค์วิธีการทำงานให้มีประสิทธิภาพ เสริมสร้างสมรรถภาพด้านการสอนให้แก่ครู ในด้านการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

3. เพื่อประสานสัมพันธ์ การนิเทศมุ่งเน้นการสร้างความร่วมมือและสร้างเข้าใจในการทำงานตลอดจนความเข้าใจระหว่างบุคคลที่ทำงานร่วมกัน

4. เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ เป็นการสร้างความมั่นใจ ความสบายใจและความมีกำลังใจในการทำงาน

สรุปได้ว่าจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน มุ่งเน้นพัฒนาบุคลากรภายในโรงเรียนให้มีศักยภาพในการทำงานวิชาการ พัฒนาคุณลักษณะการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ พัฒนางานให้รู้จักการทำงานร่วมกัน สร้างผลสำเร็จให้แก่โรงเรียน มีการแบ่งงานกันทำ ประสานงานกันอย่างใกล้ชิด ส่งเสริมขวัญกำลังใจให้บุคลากรเต็มที่ มีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบทั่วกัน ครูรู้จักพัฒนาปรับปรุงทั้งงานของตนและงานส่วนรวม พัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีมาตรฐาน แบ่งเบาภาระงานของผู้บริหารได้

3. หลักการนิเทศภายในโรงเรียน

การนิเทศภายในโรงเรียนมีหลักการเดียวกันกับการนิเทศภาคศึกษาที่เป็นแนวทางในการปฏิบัติให้ผู้บริหารโรงเรียนได้ดำเนินการเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียน

ดำเนินไปด้วยดีและประสบผลสำเร็จ ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้หลักการนิเทศภายในไว้ดังนี้

อเนก ส่องแสง (2540 : 6) ได้ให้หลักการนิเทศภายในไว้ดังนี้

1. การนิเทศต้องมีความถูกต้องตามหลักวิชาการ มีนโยบาย จุดมุ่งหมาย และแนวทางในการปฏิบัติการนิเทศที่แน่นอน ชัดเจน เป็นไปตามกฎเกณฑ์และสภาพปัญหาหรือความเป็นจริงในเรื่องนั้นๆ มีวิวัฒนาการทั้งด้านเนื้อหา สาร เครื่องมือเครื่องใช้ อุปกรณ์ ตลอดจนกลวิธีในการนิเทศ มีการติดตามและประเมินผลการนิเทศอย่างมีระบบ

2. การนิเทศเป็นการช่วยกระตุ้น ประสานงานและแนะนำให้เกิดความเจริญงอกงามแก่ผู้สอนและผู้เรียนมากกว่าการจับผิด มีการฝึกอบรมวิชาชีพเพื่อครูจะได้เข้าใจหลักการสอนทั่วไป พัฒนาเทคนิควิธีสอนให้มีประสิทธิภาพ ฝึกทักษะและประสบการณ์ในการใช้วัสดุอุปกรณ์การสอน พัฒนาเจตคติในการเรียนการสอนให้อยู่ในเกณฑ์ดี ปรับปรุงเอกสาร แผนการสอน เป็นต้น

3. การนิเทศตั้งอยู่บนรากฐานของประชาธิปไตย ผู้นิเทศเป็นผู้นำทางด้านวิชาการไม่ใช่ผู้ใช้อำนาจ ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล และส่งเสริมให้มีการแสดงออกโดยทั่วถึง ผู้รับนิเทศมีอิสระในการคิดริเริ่มและมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนปฏิบัติงาน ทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

4. การนิเทศเป็นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ มีขั้นตอนการนิเทศตามลำดับ มีระเบียบวิธีการ มีการรวบรวมข้อมูลและสรุปผลมาใช้ในการนิเทศ มีการประเมินผลและติดตามผล

ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ (2543 : 10 - 11) ได้เสนอหลักการสำคัญของการนิเทศการศึกษา ดังนี้

1. การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ ลักษณะของกระบวนการมีความหมายครอบคลุมถึงการทำงานเป็นขั้นตอน (Steps) มีความต่อเนื่อง (Continuity) ไม่หยุดนิ่ง (Dynamic) และมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ (Interaction) ในหมู่ผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งลักษณะดังกล่าวล้วนเป็นลักษณะที่พึงประสงค์ของการนิเทศที่ดีทั้งสิ้น

2. การนิเทศการศึกษามีเป้าหมายอยู่ที่คุณภาพของผู้เรียน โดยผ่านตัวกลางสำคัญ คือ ครู และบุคลากรทางการศึกษา

3. การนิเทศการศึกษานับบรรยากาศในการเป็นประชาธิปไตย

ซารี มณเฑียร (2542 : 27-28) ได้สรุปหลักการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหารโรงเรียนวางแผนปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือครู นักเรียน และโรงเรียนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น ไว้ดังนี้

1. การนิเทศเป็นการช่วยกระตุ้นประสานงาน และแนะนำให้เกิดความเจริญงอกงามแก่ครูโดยทั่วไป ซึ่งอาจทำได้โดยการจัดให้มีการฝึกอบรมด้านวิชาชีพ เพื่อให้ครูได้ทราบหลักวิธีการสอนโดยทั่วไป พัฒนาหลักวิชาความรู้โดยใช้หลักเทคนิควิธีการสอนใหม่ๆ ช่วยให้การ

เรียนการสอนมีคุณภาพสูงขึ้น ปรับปรุงแผนการเรียนการสอน โครงการสอน จัดทำวัสดุอุปกรณ์ การสอนชนิดต่างๆ ทั้งที่ทำได้ในโรงเรียน และในท้องถิ่นให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิค การประเมินผล ช่วยให้ครูมีประสบการณ์ในการเตรียมเครื่องมือประเมินผลชนิดต่างๆ สรุปผล การวัดและการวางแผนช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนช้า

2. การนิเทศจะต้องตั้งอยู่บนรากฐานของประชาธิปไตย ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องยอมรับ ความแตกต่างระหว่างบุคคลให้โอกาสบุคลากรทุกคนได้ใช้ความรู้ความสามารถเพื่อปรับปรุง การเรียนของเด็กให้ดีขึ้น กระตุ้นให้ครูมีความคิดริเริ่ม และมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ เพื่อแก้ปัญหาด้านการเรียนการสอน

3. การนิเทศเป็นกระบวนการส่งเสริม สร้างสรรค์ ควรหลีกเลี่ยงวิธีการบังคับและแบบ แผนที่เข้มงวด ขาดความยืดหยุ่น ควรสร้างบรรยากาศให้ครูได้พยายามคิดหาวิธีการทำงานแบบ ใหม่ ตามสติปัญญาของแต่ละบุคคล

4. การนิเทศจะต้องมีความสัมพันธ์กับการปรับปรุงหลักสูตร ปัญหาในการใช้หลักสูตร การพัฒนาวัสดุอุปกรณ์ การรู้จักใช้แหล่งทรัพยากรในท้องถิ่น เพื่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

5. การนิเทศ คือการสร้างมนุษย์ ผู้นิเทศจะต้องยอมรับนับถือ บุคคลอื่นมีความเห็นอก เห็นใจผู้อื่น มีความซื่อตรงต่อหน้าที่ และให้ความร่วมมือช่วยเหลือแก่คนอื่น

6. การนิเทศมุ่งเพื่อส่งเสริมบำรุงขวัญของครูให้สูงขึ้น

7. การนิเทศมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนช่องว่างระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผู้นิเทศจะต้องศึกษา และวางแผนเพื่อทราบความต้องการและปัญหาในชุมชน เร่งรัดครูให้สำรวจทรัพยากรในท้องถิ่น และนำมาใช้ประโยชน์ต่อการเรียนการสอนในโรงเรียน ให้ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้นำชุมชนได้มี โอกาสร่วมวางแผนปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียน

เยาเวพา เตชะคุปต์ (2542 : 135) กล่าวถึงหลักการนิเทศภายในโรงเรียนตามรูปแบบของ โรงเรียนเพื่อให้โรงเรียนพัฒนาตนเองได้แก่

1. หลักภาวะผู้นำในการนิเทศ ผู้นิเทศต้องใช้วิธีการของภาวะผู้นำ เพื่อให้บุคลากรใน ความรับผิดชอบของตนปฏิบัติงานในหน้าที่ได้บรรลุเป้าหมายของโรงเรียนอย่างเต็ม ประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลทั้งนี้จะนิเทศในรูปแบบกรรมการหรือรายบุคคลก็ได้

2. หลักการเชิงระบบในการนิเทศ ผู้นิเทศต้องใช้วิธีการเชิงระบบในการดำเนินการนิเทศ ซึ่งประกอบด้วย การวางแผนการนิเทศ การดำเนินการนิเทศ การประเมินผลการนิเทศแล้ว ปรับปรุงแก้ไข ทั้งนี้ต้องเป็นไปเพื่อแก้ปัญหา พัฒนาหรือปรับปรุงงานของโรงเรียน

3. หลักการนิเทศเชิงมนุษยนิยม ผู้นิเทศต้องใช้วิธีการประสานสัมพันธ์และสร้างขวัญ กำลังใจ ทำให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างบุคลากรในโรงเรียน และผู้เกี่ยวข้องทำให้ สภาพการทำงานของบุคลากรในโรงเรียนเป็นไปอย่างมีความสุข ได้รับยกย่องเชิดชูให้ปรากฏ

4. หลักการมีส่วนร่วม ผู้นิเทศต้องใช้วิธีการสร้างความมีส่วนร่วมกันระหว่างบุคลากรในโรงเรียนในการนิเทศให้ร่วมแรงร่วมใจในการแก้ปัญหาและพัฒนางานตั้งแต่การวางแผนการนิเทศไปจนถึงการปรับปรุงแก้ไข

5. หลักการนิเทศภายในประสานกับการนิเทศภายนอก แม้การนิเทศภายในจะทำให้ผู้ปฏิบัติในโรงเรียนเข้าใจเป้าหมายของโรงเรียนเพื่อที่จะปฏิบัติงานได้ถูกต้องทางแล้วยังมีงานบางงานที่มีขอบข่าย และความเฉพาะเจาะจงเกินกำลังของบุคลากรในโรงเรียน เช่น การประสานงานนโยบายกรมเจ้าสังกัดกับภาระหน้าที่ของโรงเรียน การนิเทศเฉพาะทางที่ลึกซึ้ง การยกย่องเชิดชูความดีเด่นของโรงเรียนให้แพร่ไปในวงกว้าง งานเหล่านี้ต้องใช้ผู้นิเทศจากภายนอก

ลัดดา เจียมจิวไร (2547 : 29) กล่าวว่า หลักการนิเทศภายในโรงเรียนควรเป็นหลักการทำงานร่วมกันช่วยเหลือกัน เน้นกระบวนการประชาธิปไตยในการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างหมู่คณะ ผู้นิเทศต้องใช้วิธีการสร้างความมีส่วนร่วมด้วยการรับรู้สภาพปัญหาและความต้องการของครู และให้การนิเทศตรงกับความต้องการของครู รวมทั้งพัฒนาส่งเสริมตรงตามศักยภาพของครูในด้านการจัดการเรียนการสอน มีการปรึกษาหารือ การประเมินร่วมกันเพื่อแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน

มาร์คและสตูป (Mark and Stoop 1985 : 5) ให้หลักเบื้องต้นของการนิเทศการศึกษาไว้ว่า การนิเทศการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของโปรแกรมการศึกษาซึ่งจะเป็นบริการที่ทำเป็นทีม และอาศัยความรับผิดชอบของครูใหญ่ ครูทุกคนต้องการและมุ่งหวังที่จะได้รับการช่วยเหลือด้านการนิเทศ การนิเทศการศึกษาถูกปรับให้ตรงกับความต้องการของแต่ละบุคคลที่เป็นบุคลากรในโรงเรียน ช่วยปรับปรุงทัศนคติและสัมพันธภาพของมวลสมาชิกของบุคลากรในโรงเรียนช่วยในการจัดและบริหารกิจกรรมในหลักสูตรระดับนักเรียน การนิเทศต้องมีการจัดงบประมาณไว้ในงบประมาณประจำปี มีการวางแผนทั้งระยะสั้นและระยะยาวโดยให้ผู้มีส่วนร่วมเข้ามาเกี่ยวข้องการบริหารโครงการนิเทศต้องจัดเป็นคณะบุคคล การนิเทศการศึกษาควรนำผลการวิจัยทางการศึกษาใหม่ๆ มาใช้และการวัดประสิทธิผลของการนิเทศการศึกษา ควรประเมินโดยผู้มีส่วนร่วมในโครงการและผู้ที่เกี่ยวข้องในการให้การช่วยเหลือ

นอกจากนี้เซอร์จิโอแวนนีและสตาร์เรต (Sergiovenni and Starratt 1998 : 42 - 43) กล่าวถึงหลักการนิเทศการศึกษาไว้ว่า เป็นการบริหารที่ต้องคำนึงถึงการจัดให้มีความสะดวกสบายทางวัตถุประสงค์ต่างๆ และรวมไปถึงการดำเนินงานโดยทั่วไป การนิเทศต้องคำนึงถึงการปรับปรุงการเรียนโดยทั่วไป การบริหารและการนิเทศโดยหน้าที่แล้วไม่สามารถแยกออกจากกันได้ทั้งสองอย่างจะต้องมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในเรื่องการจัดดำเนินงานด้านระบบการศึกษา การนิเทศที่ดีจะต้องอยู่บนพื้นฐานทางปรัชญาและวิทยาศาสตร์ตั้งอยู่บนพื้นฐานปรัชญาและประชาธิปไตย การปรับปรุงและประเมินผลทั้งส่วนที่เป็นกระบวนการและผลที่เกิดขึ้น เป็นการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ไม่ใช่การเขียนใบสั่งให้ทำ มีการ

วางแผนอย่างมีระเบียบ มีการประสานความร่วมมือและจัดให้มีกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง และต้องส่งเสริมหาแนวทางในการประเมินบุคลากร วิธีการและผลจะต้องมุ่งไปสู่มาตรฐานที่ตั้งไว้

สรุปได้ว่าการนิเทศการศึกษาควรมีการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และความต้องการจำเป็นที่แท้จริง การดำเนินงานทุกขั้นตอนต้องวางแผนในการดำเนินงานอย่างเหมาะสม และต้องเป็นการปรึกษาหารือกันระหว่างผู้เกี่ยวข้อง บรรยากาศในการทำงานร่วมกันต้องเป็นลักษณะของการยอมรับความคิดเห็น ความสามารถ และบทบาทหน้าที่ซึ่งกันและกัน

4. รูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียน

รูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนนั้นมีความสำคัญ และจำเป็นต่อการจัดการนิเทศการศึกษาอย่างเป็นขั้นตอน มีนักการศึกษาหลายท่านได้ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการนิเทศไว้หลายท่าน ดังนี้

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2543 : 41 – 63) กล่าวว่า กิจกรรมนิเทศภายในเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต่อการนิเทศการศึกษาเพราะเป็นเทคนิคที่จะนำมาซึ่งกระบวนการกลุ่มในการปฏิบัติงาน สภาพปัจจุบัน ปัญหา และจุดประสงค์ในการนิเทศภายในโรงเรียน โดยมีกิจกรรมหรือรูปแบบในการนิเทศภายในโรงเรียน 16 กิจกรรมคือ การประชุมก่อนเปิดภาคเรียน การประชุมนิเทศครูใหม่ การให้คำปรึกษาแนะนำ การอบรม การประชุมปฏิบัติการ การสัมมนา การระดมความคิด การสาธิตการสอน การให้ศึกษาเอกสารทางวิชาการ การสนทนาทางวิชาการ การเยี่ยมนิเทศชั้นเรียน การศึกษาดูงาน การสังเกตการณ์สอน การวิจัยเชิงปฏิบัติการ การเขียนเอกสาร/บทความทางวิชาการ และการจัดนิทรรศการ กิจกรรมดังกล่าวโรงเรียนสามารถเลือกปฏิบัติได้ตามความเหมาะสมกับสภาพของโรงเรียนโดยประสานการดำเนินงานกับกระบวนการนิเทศภายนอก

นอกจากนี้สมกุล ถาวรกิจ (2547 : 84 - 91) ได้รวบรวมรูปแบบการนิเทศการศึกษาไว้ 11 รูปแบบ ดังนี้

1. การนิเทศแบบตรวจตรา (Inspection Supervision)
2. การนิเทศแบบปล่อยปละละเลย (Laissez Faire Supervision)
3. การนิเทศแบบบังคับ (Coercive Supervision)
4. การนิเทศแบบฝึกอบรมและแนะแนว (Supervision as Training and Guidance)
5. การนิเทศแบบเสริมสร้างความเป็นผู้นำในสังคมประชาธิปไตย (Supervision as Democratic Professional Leadership)
6. การนิเทศแบบคลินิก (Clinical Supervision)
7. การนิเทศแบบเน้นจุดประสงค์ (Goal Oriented Supervision)
8. การนิเทศแบบเป็นระบบ (System Approach Supervision)
9. การนิเทศแบบวิทยาศาสตร์ (Scientific Supervision)
10. การนิเทศภายในโรงเรียน

11. การนิเทศการศึกษาทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

สมกุล ถาวรกิจ (2547 : 84 - 91) ได้อธิบายรูปแบบการนิเทศการศึกษาไว้ว่า เป็นกิจกรรมหรือกระบวนการที่มุ่งดำเนินการ ปลุกมโนธรรม อุดมการณ์ในการพัฒนาวิชาชีพทางการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การนิเทศแบบตรวจตรา (Inspection Supervision) เป็นการตรวจตราการสอนของครู โดยถือเป็นกิจวัตรประจำวันของผู้บริหารที่ต้องทำ มีการเดินดูปฏิบัติการสอนซึ่งจะต้องเข้าใจสามารถมองการสอน หรือกิจกรรมให้ได้ตลอด โดยมุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ การนิเทศการศึกษาแบบนี้ ไม่ส่งเสริมให้ครูมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์แต่ประการใด

2. การนิเทศแบบปล่อยปละละเลย (Laissez Faire Supervision) เป็นการปล่อยให้ครูปฏิบัติตามที่เห็นสมควรตามความถนัด ถือว่าเป็นเสรีภาพของครูซึ่งมักจะเกิดความผิดพลาดสอนไม่เกิดความเข้าใจ วิเคราะห์ไม่ได้ สรุปเรื่องไม่ได้ผล การเรียนได้ผลน้อยขาดทักษะในการใฝ่หาความรู้

3. การนิเทศแบบบังคับ (Coercive Supervision) โดยการสั่งการให้เปลี่ยนแปลงการสอนว่าจะต้องสอนอย่างนั้นอย่างนี้ จะมีลักษณะเข้มงวด การใช้กำหนดการสอนตายตัว ทำให้ตรวจสอบได้ง่ายไม่ต้องใช้วิธีการเทคนิคใดๆ ข้อผิดพลาดจากการทำการสอน ตามกำหนดการสอนอย่างเคร่งครัดทำให้เกิดผลเสีย ดังนี้

3.1 เป็นการนัดหมายระหว่างครูกับผู้ตรวจตรา ความจริงการเรียนการสอน น่าจะเป็นการนัดหมายระหว่างครูกับผู้เรียนมากกว่า เพราะผู้เรียนจะได้รู้ล่วงหน้า

3.2 ไม่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็ก ผู้เรียน

3.3 เป็นการบังคับครูให้สอนไปตามช่องทางแคบๆ และช่วงก้าวสั้นๆ ไม่สามารถพัฒนาวิชาชีพครูได้ดี จำกัดเสรีภาพทางวิชาการ

4. การนิเทศแบบฝึกอบรมและแนะแนว (Supervision as Training and Guidance) เป็นการเลือกรูปแบบวิธีการสอนมาให้การอบรม เพื่อให้ครูได้แนวปฏิบัติการสอนตามแนวที่วางไว้ เมื่อพบข้อขัดข้องบกพร่องก็สามารถในการแนะนำแก้ไขได้ ข้อเสียทำให้ครูขาดความคิดริเริ่มที่จะค้นคว้าวิธีการใหม่ๆ มาใช้สอน ข้อดี คือ พยายามให้ความรู้ ฝึกปฏิบัติวิธีการจนเกิดผลประโยชน์แก่ครู และการพัฒนาบุคลากรอีกทางหนึ่ง

ส่วนการนิเทศการศึกษาแบบแนะแนว คือการนิเทศที่ให้ครูเจริญงอกงาม โดยวิธีแนะแนวทางให้ครูหาทางช่วยตนเองเห็นปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาด้วยตัวเองให้ครูได้แสดงความสามารถที่มีอยู่ แล้วนำมาใช้เพื่อแก้ปัญหา โดยใช้หลักการแนะแนวทางที่ครู ทำต่อนักเรียนในชั้นเรียน ลักษณะการนิเทศแบบฝึกกับแบบแนะแนวมีลักษณะแตกต่างกันและเหมือนกัน คือ

1. มีความเชื่อเหมือนกันว่า ผู้นิเทศหรือผู้บังคับบัญชามีความรู้มากกว่า

2. แบบแนะแนวผู้นิเทศต้องดูความต้องการของผู้รับการนิเทศด้วยแต่แบบฝึก
เฟ่งเล็งความต้องการของหน่วยงานเป็นสำคัญ

3. ทั้งสองแบบเฟ่งเล็งตัวครู และชี้ดวงจำกัดในการปรับปรุงตัวครู และวิธีการ
สอนของครู

5. การนิเทศแบบเสริมสร้างความเป็นผู้นำในสังคมประชาธิปไตย (Supervision as Democratic Professional Leadership) เป็นการนิเทศที่ใช้วิธีการสอดคล้องกับการดำรงชีวิต
แบบระบอบประชาธิปไตยให้มีการเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ทำตามมติกลุ่มให้ความ
ร่วมมือในการทำงาน แก้ปัญหาตามวิธีการวิทยาศาสตร์ ส่งเสริมตามความถนัดของบุคคล สร้าง
ความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ธรรมชาติของมนุษย์ต้องการ คือ มีอิสรเสรีภาพ (Liberty) มีความ
เสมอภาค (Equality) และภราดรภาพ หรือความเป็นที่รัก (Fraternity)

6. การนิเทศแบบคลินิก (Clinical Supervision) ใช้ในการผลิตครูให้มีประสิทธิภาพสูง
กว่าก่อนที่จะออกไปปฏิบัติหน้าที่ในเชิงวิชาชีพ แล้วนำมาใช้ในการนิเทศในชั้นเรียนกับครู
ประจำการเรียกว่า การนิเทศแบบมีส่วนร่วมระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ และใช้นิเทศกับครู
นักศึกษาฝึกสอนเป็นรายบุคคล เพื่อปรับปรุงแก้ไขวิธีการสอนโดยเฉพาะการนิเทศแบบนี้ จึง
เป็นการปรึกษาหารือ ให้ได้แนวคิดในเชิงปฏิบัติให้ได้วิธีการที่พึงพอใจ ผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ
มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน

7. การนิเทศแบบเน้นจุดประสงค์ (Goal Oriented Supervision) เป็นการนิเทศที่ครูกับผู้
นิเทศสามารถทำงานร่วมกันอย่างมีระบบ โดยกำหนดจุดประสงค์ในการดำเนินร่วมกัน เช่น
ปรับการสอนแล้วช่วยกันดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ปัญหาอุปสรรคต่างๆ ครูต้องดำเนินการตาม
จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมตลอด เป็นการนิเทศงานของนักพฤติกรรมศาสตร์ที่พยายามคิดค้น
ประยุกต์ใช้จิตวิทยาการเสริมกำลังมาใช้ประโยชน์

8. การนิเทศแบบเป็นระบบ (System Approach Supervision) เป็นการนิเทศที่
เน้นพฤติกรรมการสังเกตการณ์สอน ตั้งแต่การใช้คำถามที่ นำเข้าสู่บทเรียน คำถามในการ
ดำเนินการสอนของครู ตลอดจนพฤติกรรมในการสอนของครู และกิจกรรมของนักเรียน โดยมี
การบันทึกไว้ทุกช่วงเวลา ซึ่งอาจใช้กับนักศึกษาฝึกสอนและครูผู้สอนที่มีความเข้าใจเป็นอย่างดี
นอกจากจะมีแนวคิดในการปรับปรุงการเรียนการสอนแล้วยังเกี่ยวข้องกับเรื่องหลักสูตร
แบบเรียน การวัดและประเมินผลตลอดจนสภาพแวดล้อมสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

9. การนิเทศแบบวิทยาศาสตร์ (Scientific Supervision) วิธีดำเนินการนิเทศแบบ
วิทยาศาสตร์ พอสรุปได้ดังนี้

- (1) แสวงหาหลักพื้นฐานในการทำงานของตนเองและผู้รับการนิเทศ
- (2) รู้จักวางแผนงาน
- (3) สร้างหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกคน ฝึกอบรมก่อนจะปฏิบัติหน้าที่

(4) รู้จักแบ่งหน้าที่ของแต่ละบุคคลออกตามความสามารถ ความถนัด มีคนคอยประสานงาน

(5) สร้างวิธีการและมาตรฐานของงานจงใจให้ปฏิบัติงาน

(6) ทำวิจัยค้นคว้าหาวิธีการสอน วิธีการทำงาน

(7) ศึกษาวิเคราะห์จะต้องพิจารณาตัดสินใจเกี่ยวกับวิธีการสอน

(8) สอนมุ่งให้เด็กรู้วิธีการเรียนมากกว่าการป้อนให้ท่องจำ

10. นิเทศภายในโรงเรียน เป็นการนิเทศการศึกษาโดยอาศัยบุคลากรในโรงเรียน มาปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู หัวหน้าหมวดที่มีความรู้ ความสามารถ และมีความชำนาญ ประสบการณ์ในการสอน ร่วมกันทำงาน การเรียนการสอนในลักษณะเป็นที่เลี้ยง ปรึกษางาน ให้ความรู้เพิ่มเติม เพื่อมุ่งแก้ไข ปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานของครูให้มี ประสิทธิภาพ ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน โดยยึดหลักการฝึกกำลังสู่ผลสำเร็จที่ดียิ่ง จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน เพื่อพัฒนาบุคลากร พัฒนางานส่งเสริมการ สร้างความเข้าใจขวัญกำลังใจ ประสานงานและอำนวยความสะดวกในการดำเนินการนิเทศ ความจำเป็นในการนิเทศภายในโรงเรียนคือมีบุคลากรทำหน้าที่น้อยไม่สมดุลกับจำนวนครูผู้ ปรึกษาและแก้ไขปัญหางานได้ดีกว่าคนภายนอก ครูผู้บริหารมีคุณวุฒิสูงขึ้น ย่อมยกระดับ ความสามารถทางการนิเทศได้มากและสูงขึ้น ช่วยแก้ไขความบกพร่องได้ทันทีทันใด ปัญหาไม่ สะสมมากมาย รูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนมีหลายลักษณะ เช่น การเข้าเยี่ยมชั้นเรียนการ ประชุมปฏิบัติการเพื่อตรวจสอบความรู้ ประสบการณ์ การใช้เอกสารวิชาการ การค้นคว้าวิจัย ปฏิบัติการ และอื่นๆ จากการศึกษาวิจัยหลายเรื่อง เช่น การกำหนดรูปแบบการนิเทศภายใน โรงเรียน ซึ่งมีลักษณะสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและองค์ประกอบต่างๆ

11. การนิเทศการศึกษาทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน การนิเทศการศึกษาภายนอก โรงเรียนจะเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้มีการนิเทศภายในโรงเรียน อีกทั้งมีการส่งเสริมสนับสนุนด้าน วิชาการต่างๆในรูปแบบใหม่ๆ และแหล่งวิทยาการที่นำมาใช้เพิ่มพูนงานได้ จึงสรุปรวมเป็น รูปแบบได้ ดังนี้

ตารางที่ 1 บทบาทของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ

ผู้นิเทศภายนอก คนและวิทยาการ	ผู้นิเทศภายในโรงเรียน ผู้บริหาร และครูวิชาการ	ผู้รับการนิเทศ
1. สร้างความตระหนัก	1. สร้างความตระหนัก	1. ตระหนักในความสำคัญ พัฒนารอบด้าน
2. บริการเครื่องมือและวิชาการ	2. ตรวจสอบและร่วมวางแผน	2. รู้จุดที่จะพัฒนา
3. บริการรูปแบบถามหา	3. ชี้แนะและบริการวิชาการ	3. ตรวจสอบผลการปฏิบัติ ภูมิใจในผลงาน
4. ตรวจสอบและตามหาผล เสริมแรง	4. ถามหาผลเสริมแรง	ปฏิบัติการพัฒนาเด็ก ครบ 4 ด้าน
กระตุ้นส่งเสริมให้มีการนิเทศ ภายในจนผู้เรียนพัฒนารอบด้าน	กระตุ้น ส่งเสริมและร่วมวางแผน แผนการพัฒนาเด็กรอบด้าน	

สรุปได้ว่ารูปแบบการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน คือ กิจกรรมหรือกระบวนการที่มุ่งดำเนินการ ปลุกมโนธรรม อุดมการณ์ในการพัฒนาวิชาชีพทางการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รูปแบบการนิเทศที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในปัจจุบันเป็นรูปแบบการประเมินการนิเทศด้วยตนเอง ซึ่งเป็นวิธีที่เพิ่งพัฒนาขึ้นเมื่อเร็วๆ นี้ แต่ละรูปแบบจะมีคุณสมบัติที่แตกต่างกันในการปรับปรุงการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษามีอยู่หลายรูปแบบแต่ที่นำเสนอมี 11 รูปแบบ ซึ่งก็นับว่ากว้างขวางพอสมควรแก่การศึกษา ซึ่งสามารถแบ่งรูปแบบการนิเทศการศึกษาออกเป็น 2 ลักษณะ คือ รูปแบบการนิเทศแบบเดิม ได้แก่ การนิเทศแบบตรวจตรา แบบปล่อยปละละเลย แบบบังคับ แบบฝึกรอบรมและแนะแนว แบบเสริมสร้างความเป็นผู้นำในสังคมประชาธิปไตย แบบวิทยาศาสตร์ แบบเน้นจุดประสงค์ ส่วนการนิเทศแบบใหม่ คือ การนิเทศแบบคลินิก การนิเทศภายในโรงเรียน นิเทศแบบทั้งภายในและภายนอก นิเทศเชิงพัฒนารูปแบบการนิเทศที่ได้พัฒนาไปสู่ความทันสมัย จะมีแนวโน้มการพัฒนาไปสู่การนิเทศเฉพาะเรื่องมากขึ้น เช่น การนิเทศแบบมีส่วนร่วม การนิเทศเพื่อพัฒนาเรื่องเฉพาะทักษะ นอกจากนั้นการนิเทศการศึกษารูปแบบดังกล่าว ยังเน้นการตรวจสอบพฤติกรรมของผู้บริหารและครู ซึ่งอาจตรวจแยกกันคนละครั้ง หรืออาจตรวจสอบพฤติกรรมที่ได้กระทำร่วมกันในอันที่จะส่งผลสู่ความสำเร็จ จึงต้องมีการหมั่นตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอและเป็นประจำ

ไมเนอร์ (Minor, 1961 : 250 - 251) ได้เสนอแนะวิธีการนิเทศการสอนไว้ดังนี้

1. เทคนิควิธีการนิเทศการสอนในห้องเรียนการสังเกตการณ์สอนในชั้นเรียน (Classroom Observation) วิธีการนี้ใช้มานานแล้ว และยังคงใช้กันอยู่เสมอ ในการนิเทศเพื่อปรับปรุงการสอนโดยมีการอภิปรายร่วมกันหลังจากการสังเกตการณ์สอน การเยี่ยมชั้นเรียน

อาจจะบอกล่วงหน้าหรือไม่บอกล่วงหน้าก็แล้วแต่การปฏิบัติการแต่ละแห่ง บางครั้งครูอาจจะเชิญผู้นิเทศการสอนเยี่ยมชมชั้นเรียนก็ได้

2. การเยี่ยมเยียน (Inter Visitation) การเยี่ยมเยียนชั้นเรียนนั้นส่วนมากเป็นกิจกรรมเดี่ยวที่ครูคนหนึ่งไปเยี่ยมชั้นครูอีกคนหนึ่ง การเยี่ยมเยียนชั้นเรียนแตกต่างจากการสาธิต คือจะมีการเตรียมการน้อยกว่า ดังนั้น ผู้สังเกตจึงสามารถเห็นสิ่งที่เป็นจริงมากที่สุด การเยี่ยมเยียนนั้นบทบาทของผู้สังเกตก็เหมือนกับการดูแลการสาธิต ผู้เยี่ยมเยียนชั้นเรียนจะได้รับการสรุปย่อให้สิ่งที่จะเกิดขึ้น ทั้งนี้เพื่อจะให้บังเกิดผลดีที่สุดการเยี่ยมเยียนชั้นเรียน อาจทำให้ทั้งภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน ถ้าเป็นภายนอกโรงเรียนเป็นการพาครูไปเยี่ยมเยียนและสังเกตการณ์สอน (Intervisitation and Observation) เป็นวิธีการที่มีค่าสำหรับครูหลายประการคือ ครูจะได้เห็นวิธีสอนและอุปกรณ์การสอนใหม่ๆ สังเกตการใช้เครื่องมือใหม่ๆ ได้เห็นครูที่สอนดี ๆ และประสบความสำเร็จ เช่นเดียวกับการสาธิตการสอน และการสังเกตการสอน คือ จะต้องกำหนดจุดมุ่งหมายของการไปเยี่ยมเยียนแต่ละครั้งให้แน่นอนและควรมีการติดตามผลโดยปรึกษาหารือและอภิปรายการดำเนินการที่ได้เห็นมา

3. การทดลองในห้องเรียน (Classroom Experimentation) การทดลองเพื่อค้นหาข้อสรุปในบางเรื่อง เป็นวิธีนิเทศอีกวิธีหนึ่งที่ศึกษานิเทศก์และครูสามารถทำร่วมกันได้ เช่น การทดลองวิธีสอน ทดลองการใช้วัสดุอุปกรณ์การสอน ทดลองใช้ข้อทดสอบ ฯลฯ การทดลองเช่นนี้เริ่มต้นที่ศึกษานิเทศก์คิดขึ้นมาหรือเป็นความต้องการของครู จากนั้นวางแผนการทดลองร่วมกัน ในระหว่างการทดลองครูในโรงเรียนนั้นๆ ได้รับความรู้จากการทดลอง เมื่อการทดลองสิ้นสุดลง การทดลองเป็นกิจกรรมภายใต้การควบคุมของการทดลองปฏิบัติ เป็นกิจกรรมของการกระทำมากกว่าการพูดและการสังเกต ในการทดลองนั้น ครูจะได้พัฒนาเทคนิค วิธีการ และวัสดุใหม่ๆ เพื่อใช้ในการสอน การทดลองนี้ยังช่วยประเมินผลงานของนักเรียน และประสิทธิภาพการทำงาน of ครู ครูแต่ละคนสามารถจะทดลองตามความต้องการของตนเมื่อเห็นว่ามิใช่ประโยชน์ ครูควรมีอิสระในการทดลองและต้องไม่เกิดผลเสียต่อการเรียนของนักเรียนในภายหลัง

4. การสาธิตการสอน (Demonstration Teaching) การสาธิตการสอนเป็นการนิเทศแบบกลุ่ม และแบบรายบุคคล ถ้าสาธิตการสอนให้ครูหลายๆ คนดูเป็นการนิเทศแบบกลุ่มแต่ถ้าแสดงวิธีสอนที่ดีเป็นรายบุคคลให้ครูคนหนึ่งดูตามคำร้องที่เป็นการนิเทศแบบรายบุคคล การสาธิตการสอนที่ดีจะต้องเตรียมการอย่างรอบคอบ และมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนให้โอกาสครูได้เห็นวิธีการสอนใหม่ๆ ครูที่สังเกตการณ์สอนจะต้องเข้าใจจุดมุ่งหมายของการสาธิตก่อนฉบับที่กอย่างระมัดระวัง มีการอภิปรายการสอนร่วมกับครูอื่นๆ และผู้สาธิตภายหลังการสาธิตแล้ว

ข้อจำกัดของการสาธิตการสอนมีดังนี้

4.1 การพัฒนาการสอนต้องใช้เวลาในการสาธิตนาน

4.2 ผู้นิเทศการสอนบางคนไม่สามารถสาธิตการสอนที่ดีได้

4.3 ครูสอนที่ดีหลายคนอาจไม่ชอบแสดงการสอนหรือช่วยผู้นิเทศการสอนทำการ สาคิติกการสอน

5. การปรึกษาหารือ (The Conference or Interview) การปรึกษาหารือได้ใช้กันมา นานแล้วสำหรับงานนิเทศและประสบผลสำเร็จ เป็นวิธีนิเทศโดยตรงกับครูแต่ละคน ผู้นิเทศการ สอนควรจะติดตามผลการเยี่ยมเยียนครูด้วย เหตุผลหลายประการคือ ประการแรก ครูจะมีความ กระจือหรือร้น เมื่อรู้ว่ามิผู้มาเยี่ยม ประการที่สอง ครูหวังที่จะปรึกษากับผู้นิเทศการสอนหลังจาก การสังเกตการณ์สอน ประการที่สามถ้าไม่มีการพูดคุยหลังจากการสังเกตการณ์สอน ครูจะเกิด ความไม่สบายใจ ไม่แน่ใจตนเองเพราะอาจคิดว่าสอนไม่ดี หรือผู้นิเทศการสอนกำลังคิดอะไรกับ ตัวเขา ประการสุดท้าย การปรึกษาหารือหลังจากการสังเกตการณ์สอนเป็นวิธีช่วยปรับปรุงการ สอนของครูให้ดีขึ้น

6. การอภิปราย (Panel or Forum Discussion) เป็นวิธีการที่นำมาใช้ในการให้ การศึกษาแก่ครู โดยความเชื่อว่าทุกคน ต้องการได้รับยกย่อง ยอมรับจากบุคคลอื่น ดังนั้นครู จะต้องเตรียมการศึกษาเรื่องราวต่างๆในการอภิปราย ผู้นิเทศการสอนมีโอกาสกระตุ้นให้ครู ตื่นตัว ขวนขวายเพื่อแสดงความคิดเห็นและไม่เห็นด้วยกับความจำเป็นของวิธีการนี้ เพราะเรา อาจจะใช้วิธีอื่นอีกหลายวิธี จะช่วยให้เกิดความต้องการก้าวหน้าในงาน

7. การประชุมปฏิบัติการ (Work Shop or Group Conference) เป็นวิธีการประชุมที่ผู้ เข้าประชุมได้ลงมือปฏิบัติงานแก้ปัญหาด้วยกันเป็นกลุ่มจริงแทนการได้ผลงานหรือคำตอบต่อ ปัญหาและสมาชิกได้พัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาาร่วมกัน

8. การศึกษานอกสถานที่ (Field Trip for Staff Personal) การจัดทัศนศึกษาสำหรับครู ก็นคล้ายกับการจัดการศึกษานอกสถานที่สำหรับเด็ก ในกรณีของครูนั้น ครูจะต้องหารือกับผู้ นิเทศการสอนวางแผนไปเยี่ยมสถานที่ต่างๆนอกชุมชน อาจจะเป็นสถานศึกษาแหล่งวิทยาการ ต่างๆ ครูจะต้องศึกษาและประเมินผลแต่ละครั้งของการไปศึกษานอกสถานที่ เป็นการเพิ่ม ประสบการณ์ตรงให้แก่ครูมากที่สุด

9. ห้องสมุดเฉพาะวิชา (Professional Libraries) โรงเรียนบางแห่งรวมห้องสมุดวิชาชีพ เข้ากับห้องปฏิบัติการหลักสูตร ผู้นิเทศการสอนบางโรงเรียนถือว่าโรงเรียนต้องมีห้องสมุด สำหรับเป็นที่รวมวารสารและวัสดุต่างๆที่เลือกไว้เพื่อความเจริญและการปรับปรุงของครู ควร เป็นห้องที่สบาย มีเก้าอี้เหมาะสม แสงสว่างดีและมีเครื่องมือพร้อม ครูควรจะมีอิสระที่จะมาใช้ ด้วยตนเองตลอดเวลา นำหนังสือและวัสดุออกไปได้ตามความเหมาะสม

10. ป้ายนิเทศ หนังสือคู่มือครู (Supervisory Bulletins ,Handbook and Guides)การ จัดป้ายนิเทศมีคุณค่ามากสำหรับโรงเรียนใหญ่ๆ จุดมุ่งหมายในการจัดเพื่อให้บุคลากรทราบถึง แผนงานและโครงการใหม่ๆตลอดจนวัสดุและอุปกรณ์ใหม่ๆ เพื่อให้ทุกคนได้ทราบว่ามิอะไรที่ น่าสนใจในขณะนั้น ในโรงเรียนขนาดเล็กที่มีครูน้อยกว่า 30 คน ความจำเป็นในการใช้ป้ายนิเทศ อาจด้อยลง เพราะทุกคนได้พบกันทุกวันอยู่ คู่มือครูอาจนำมาใช้แทนป้ายได้หลายๆกรณี เช่น

การจัดคู่มือสำหรับครูพิเศษ การจัดป้ายนิเทศยังมีจุดมุ่งหมายอื่น กล่าวคือ ทำให้ชุมชนเข้าใจงานของโรงเรียนและโครงการความก้าวหน้าของโรงเรียนเป็นต้น การนิเทศการสอนเป็นงานสำคัญ ที่จะช่วยปรับปรุงการเรียนการสอนในโรงเรียนได้ดีและจะสำเร็จได้ย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหาร ที่จะวางมาตรการและวิธีการรวมทั้งใช้ภาวะผู้นำสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ เพื่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกันปรับปรุงการเรียนการสอนในโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพอย่างสูง เท่าที่ความสามารถของคณะครูในโรงเรียนจะอำนวยให้เป็นไปได้

การนิเทศการสอนสามารถใช้เทคนิคได้หลายวิธี ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงจุดมุ่งหมายและสถานการณ์อันเหมาะสมในการที่จะนำไปใช้เพื่อประสิทธิภาพสูงสุดของสิ่งที่ต้องการ

เทคนิควิธีที่เหมาะสมสำหรับการนิเทศการสอนในโรงเรียน

1. การสังเกตการสอน
2. การเยี่ยมชั้นเรียน
3. การทดลองในห้องเรียน
4. การสาธิตการสอน

เทคนิควิธีที่เหมาะสมสำหรับการนิเทศการสอนนอกห้องเรียน

1. การปรึกษาหารือ
2. การประชุมอภิปราย
3. การประชุมเชิงปฏิบัติการ
4. การศึกษานอกสถานที่
5. ห้องสมุดเฉพาะสำหรับครู
6. ป้ายนิเทศและนิทรรศการการนิเทศ

สรุปได้ว่า การที่ต้องมีการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนขึ้นนั้น เนื่องจากการศึกษามีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เพื่อเป็นการช่วยให้ครูได้เข้าใจปรัชญาการศึกษา ความมุ่งหมายการศึกษา หลักสูตร วิธีการสอน และการวัดผล และเป็นการช่วยส่งเสริมกำลังของศึกษานิเทศก์และผู้บริหารการศึกษา จึงมีความจำเป็นต้องมีการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน

5. การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน

มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ดังนี้

แฮร์ริส (Harris 1985 : 13 -15) ได้เสนอแนะกระบวนการประเมินผลซึ่งมีขั้นตอนที่ต่อเนื่องกัน 7 ขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดเกณฑ์ให้เฉพาะเจาะจงลงไปเกี่ยวกับความมุ่งหมายหรือปัญหา
2. เลือกหรือพัฒนาเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้มีความชัดเจน
3. รวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการที่เหมาะสม สอดคล้องกับวัตถุประสงค์มากที่สุด

4. วิเคราะห์ข้อมูลให้ชัดเจน สามารถมองเห็นแนวทาง แนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง ความสัมพันธ์ของข้อมูล การเปรียบเทียบข้อมูลที่แตกต่างกันหรือเหมือนกัน

5. ตีความหมายข้อมูลที่ได้จากการประเมิน โดยพิจารณาแนวโน้มเปรียบเทียบ รูปแบบหรือความหมายอื่นๆ ที่ทำให้มองเห็นโครงร่างกว้างๆ ที่สัมพันธ์กับเหตุการณ์อื่นๆ หรือ มองเห็นว่ามีความสัมพันธ์กับเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่

6. ให้คุณค่าแก่ข้อมูลต่างๆ ที่ตีความหมายกว้าง เป็นการพิจารณาความแตกต่าง ระหว่างเกณฑ์ที่ตั้งไว้กับข้อมูลที่ได้จากการประเมิน

7. ตัดสินใจเปลี่ยนแปลงคงไว้หรือประเมินต่อไป

สรุปได้ว่าการประเมินผลการนิเทศ จะต้องมามีเครื่องมือในการประเมินซึ่งเครื่องมือในการประเมินนั้นมีหลายรูปแบบ การใช้เครื่องมือใดในการประเมินจะต้องพิจารณาจุดมุ่งหมาย ของโครงการนิเทศ เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผลงานการนิเทศการศึกษาที่ใช้อยู่ทั่วไปมี ดังนี้คือ แบบสอบถาม แบบทดสอบ แบบสัมภาษณ์ การตรวจสอบผลงานภาคปฏิบัติ การประชุมปรึกษาหารือและทบทวนการปฏิบัติงาน การวิจัยในเชิงการประเมินผล การเลือก เครื่องมือเป็นเรื่องละเอียดอ่อนและสำคัญ ซึ่งย่อมขึ้นอยู่กับเป้าหมายของการประเมิน จุดมุ่งหมาย หลักเกณฑ์และจำนวนความเที่ยงตรงที่ต้องการ ง่ายต่อการจัดทำ และให้ผลตามที่ต้องการ

ความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์

1. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ

ความต้องการ (Need) มาจากการขาดสมดุลย์ทั้งภายในร่างกายเองและสิ่งแวดล้อม ภายนอกร่างกายและทำให้เกิดแรงขับ (Drive) ขึ้น ความต้องการของคนมีมากบ้างน้อยบ้างอยู่ ตลอดเวลาและทุกคนล้วนมีความต้องการด้วยกัน

ทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้น ซึ่งรู้จักกันในชื่อว่าทฤษฎีความต้องการของ Maslow เป็นทฤษฎีที่แบ่งความต้องการของมนุษย์เป็น 2 ระดับ คือความต้องการในระดับต่ำ และความต้องการในระดับสูง โดยที่มนุษย์มีความต้องการในระดับหนึ่งแล้วความต้องการนั้นได้รับการตอบสนองแล้ว มนุษย์ก็จะมีความต้องการในระดับสูงขึ้นไปจนถึงความต้องการในระดับที่สูงที่สุด

ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Needs Theory)

อับราฮัม มาสโลว์ (Maslow 1954 : 80) เป็นนักจิตวิทยาอยู่ที่มหาวิทยาลัยแบรนดิส์ ได้พัฒนาทฤษฎีการจูงใจที่รู้จักกันมากที่สุดทฤษฎีหนึ่งขึ้นมา มาสโลว์ระบุว่าบุคคลจะมีความต้องการที่เรียงลำดับจากระดับพื้นฐานมากที่สุดไปยังระดับสูงสุด ขอบข่ายของมาสโลว์จะอยู่บนพื้นฐานของสมมติฐานรากฐานสามข้อ คือ

1. บุคคลคือ สิ่งมีชีวิตที่มีความต้องการ ความต้องการของบุคคลสามารถมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของพวกเขาได้ ความต้องการที่ยังไม่ถูกตอบสนองเท่านั้นสามารถมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความต้องการที่ถูกตอบสนองแล้วจะไม่เป็นสิ่งจูงใจ

2. ความต้องการของบุคคลจะถูกเรียงลำดับตามความสำคัญ หรือเป็นลำดับชั้นจากความต้องการพื้นฐาน (เช่น อาหารและที่อยู่อาศัย) ไปจนถึงความต้องการที่ซับซ้อน (เช่น ความสำเร็จ)

3. บุคคลที่จะก้าวไปสู่ความต้องการระดับต่อไปเมื่อความต้องการระดับต่ำลงมาได้ถูกตอบสนองอย่างดีแล้วเท่านั้น นั่นคือ คนงานจะมุ่งการตอบสนองความต้องการสภาพแวดล้อมการทำงานที่ปลอดภัยก่อน ก่อนที่จะถูกจูงใจให้มุ่งไปสู่การตอบสนองความต้องการทางสังคม ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ มี 5 ลำดับชั้น

3.1 ความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs) ความต้องการทางร่างกายจะอยู่ลำดับต่ำที่สุด ความต้องการพื้นฐานมากที่สุดที่ระบบโดยมาสโลว์ ความต้องการเหล่านี้จะหมายถึงแรงผลักดันทางชีววิทยาพื้นฐาน เช่น ความต้องการอาหาร อากาศ น้ำ และที่อยู่อาศัย เพื่อการตอบสนองความต้องการเหล่านี้ บริษัทจะต้องให้เงินเดือนอย่างเพียงพอแก่บุคคลที่พวกเขาจะรับภาระสภาพการดำรงชีวิตอยู่ได้ (เช่น อาหารและที่อยู่อาศัย) ในทำนองเดียวกันเวลาพักจะเป็นคุณลักษณะที่สำคัญอย่างหนึ่งของงานด้วย ที่เปิดโอกาสให้บุคคลตอบสนองความต้องการทางร่างกายของพวกเขาได้ บริษัทมีมากขึ้นทุกทีกำลังมีโครงการออกกำลังกายที่จะช่วยให้พนักงานมีสุขภาพดีด้วยการตอบสนองความต้องการทางร่างกายของพวกเขา บุคคลที่หิวจนเกินไปหรือเจ็บป่วยจนเกินไปยากที่จะมีส่วนช่วยต่อบริษัทของพวกเขาได้อย่างเต็มที่ โดยทั่วไปความต้องการทางร่างกายจะถูกตอบสนองด้วยรายได้ที่เพียงพอและสภาพแวดล้อมของงานที่ดี เช่น ห้องน้ำสะอาด แสงสว่างที่เพียงพอ อุณหภูมิที่สบายและการระบายอากาศที่ดี

3.2 ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) ความต้องการความปลอดภัยความต้องการลำดับที่สองของมาสโลว์ จะถูกกระตุ้นภายหลังจากที่ความต้องการทางร่างกายถูกตอบสนองแล้ว ความต้องการความปลอดภัยจะหมายถึงความต้องการสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยปราศจากอันตรายทางร่างกายและจิตใจ บริษัทสามารถทำได้หลายสิ่งหลายอย่างเพื่อที่จะตอบสนองความต้องการความปลอดภัย ตัวอย่างเช่น บริษัทอาจจะให้การประกันชีวิตและสุขภาพ สภาพแวดล้อมการทำงานที่ปลอดภัย กฎและข้อบังคับที่ยุติธรรมและสมควร และการยอมให้มีสภาพแรงงาน

3.3 ความต้องการทางสังคม (Social Needs) ความต้องการทางสังคมคือ ความต้องการระดับสามที่ระบุโดยมาสโลว์ ความต้องการทางสังคมจะหมายถึงความต้องการที่จะเกี่ยวพันการมีเพื่อนและการถูกยอมรับโดยบุคคลอื่น เพื่อการตอบสนองความต้องการทางสังคม บริษัทอาจจะกระตุ้นการมีส่วนร่วมภายในกิจกรรมทางสังคม เช่น งานเลี้ยงของสำนักงาน ทีมฟุตบอลหรือโบว์ลิ่งของบริษัทจะให้โอกาสของการตอบสนองความต้องการทางสังคมด้วย การเป็นสมาชิก

สโมสรรของบริษัทจะให้โอกาสที่ดีแก่ผู้บริหารเพื่อ “การสร้างเครือข่าย” กับผู้บริหารคนอื่น ในขณะที่ตอบสนองความต้องการทางสังคมของพวกเขาได้ด้วย ก่อนหน้านี้เราได้กล่าวถึงโครงการสุขภาพจะช่วยตอบสนองความต้องการทางร่างกายได้ โครงการสุขภาพนี้สามารถช่วยตอบสนองความต้องการทางสังคมได้ด้วย ความจริงแล้วการทำงานหรือการเล่นกีฬากับเพื่อนร่วมงานจะให้โอกาสที่ดีเยี่ยมต่อการมีเพื่อน การวิจัยแสดงให้เห็นว่าความต้องการทางสังคมจะถูกกระตุ้นภายใต้สภาวะที่ “ความไม่แน่นอนทางองค์กร” มีอยู่ เช่น เมื่อความเป็นไปได้ของการรวมบริษัทได้ คุกคามความมั่นคงของงาน ภายใต้สภาวะเช่นนี้บุคคลจะแสวงหาความเป็นมิตรจากเพื่อนร่วมงาน เพื่อที่จะรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งที่กำลังเป็นไปอยู่

3.4 ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง (Esteem Needs) ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง คือ ความต้องการระดับที่สี่ ความต้องการเหล่านี้หมายถึง ความต้องการของบุคคลที่จะสร้างการเคารพตนเองและการชมเชยจากบุคคลอื่น ความต้องการชื่อเสียงและการยกย่องจากบุคคลอื่นจะเป็นความต้องการประเภทนี้ ตัวอย่าง เช่น พวกเขาอาจจะได้รับเชิญงานเลี้ยงเพื่อที่จะยกย่องความสำเร็จที่ดีเด่น การพิมพ์เรื่องราวภายในจดหมายข่าวของบริษัท เพื่อที่จะพรรณนาความสำเร็จของบุคคล การให้กุญแจห้องน้ำแก่ผู้บริการ การให้ที่จอดรถยนต์ส่วนบุคคลและการประกาศ “บุคคลดีเด่น” ประจำเดือน ล้วนแต่เป็นตัวอย่างของสิ่งที่สามารถกระทำเพื่อการตอบสนองความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง การให้รางวัลเป็นนาฬิกาและเพชรแก่การบริการที่ดี และรางวัลราคาถูก เช่น ที-เชิ้ต และเหยือกเบียร์จะมีประโยชน์ต่อการยกย่องด้วย

3.5 ความต้องการความสมหวังของชีวิต (Self-Actualization Needs) ความต้องการความสมหวังของชีวิตคือ ความต้องการระดับสูงสุด บุคคลมักจะต้องการโอกาสที่จะคิดสร้างสรรค์ภายในงาน หรือพวกเขาอาจจะต้องหาความเป็นอิสระและความรับผิดชอบ บริษัทได้พยายามจูงใจบุคคลเหล่านี้ด้วยการเสนอตำแหน่งที่ท้าทายแก่พวกเขาความต้องการความสมหวังของชีวิตคือ ความต้องการที่จะบรรลุความสมหวังของตนเองด้วยการใช้ความสามารถ ทักษะ และศักยภาพอย่างเต็มที่ บุคคลที่ถูกจูงใจด้วยความต้องการความสมหวังของชีวิตจะแสวงหางานที่ท้าทายความสามารถของพวกเขา การเปิดโอกาสให้พวกเขาใช้ความคิดสร้างสรรค์หรือการคิดค้นสิ่งใหม่ มาสโลว์เชื่อว่าความต้องการเหล่านี้จะถูกเรียงลำดับจาก “ต่ำสุด” ไปยัง “สูงสุด” มาสโลว์กล่าวว่าเมื่อต้องการ ณ ระดับ “ต่ำสุด” ร่างกายได้ถูกตอบสนองแล้ว ความต้องการ ณ ระดับ “สูงขึ้น” ต่อไป ความปลอดภัย จะมีความสำคัญมากที่สุดและต่อไป

ตามทฤษฎีของมาสโลว์แล้ว บุคคลจะถูกจูงใจให้ตอบสนองความต้องการระดับต่ำก่อนที่พวกเขาจะพยายามตอบสนองความต้องการระดับสูง ยิ่งกว่านั้นเมื่อความต้องการอย่างหนึ่งถูกตอบสนองแล้ว ความต้องการนี้จะไม่เป็นสิ่งที่จูงใจที่มีพลังต่อไปอีกทฤษฎีของมาสโลว์จะถูกสร้างขึ้นมาจากพื้นฐานที่ว่า ความต้องการที่ยังไม่ได้ถูกตอบสนองจะเป็นปัจจัยที่ปลุกเร้าพฤติกรรมของบุคคล เมื่อความต้องการได้ถูกตอบสนองตามสมควรแล้วความต้องการเหล่านี้จะหยุดเป็นสิ่งที่จูงใจพฤติกรรมในการนำทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ไปใช้ใน

หน่วยงาน ผู้บริหารต้องคำนึงถึงหลักของการสร้างแรงจูงใจ ความต้องการในระดับต่ำอาจได้รับการตอบสนองเพียงบางส่วนและในส่วนที่ได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่เกิดแรงจูงใจของพฤติกรรมอีกต่อไป เช่น ในหน่วยงานที่จัดให้มีรายได้พอสมควรแล้วและสภาพแวดล้อมของงานดีแล้ว การปรับปรุงสิ่งเหล่านี้ให้ดีขึ้นจะไม่เพิ่มแรงจูงใจเลยเนื่องจากบุคคลส่วนใหญ่ได้รับการตอบสนองความต้องการในระดับนี้เป็นอย่างดีแล้ว

2. ความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย

ความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัย หลังจากการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2545 : 13 – 14) หมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 22 ที่บัญญัติไว้ว่า การจัดการศึกษา ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ เติบโตตามศักยภาพ และมาตรา 24 กระบวนการจัดการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้ จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน มีความรอบรู้ รวมทั้งผู้สอนสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกวิชาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

แนวทางการจัดการศึกษาตามมาตราที่ 22 และ 24 นั้นครูต้องเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนของตนเอง เพราะหัวใจสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา คือ การปฏิรูปการเรียนรู้จะประสบความสำเร็จได้นั้นต้องอาศัยครู เปลี่ยนวิธีการสอนจากเน้นครูเป็นสำคัญมาเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดเตรียมเนื้อหาสาระกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ กระบวนการคิด เรียนรู้จากประสบการณ์จริง สร้างสื่อการสอน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนและมีความสามารถในการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ซึ่งเป็นหน้าที่ของครูต้องพัฒนาตนเองให้เป็นครูที่มีคุณภาพในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถพัฒนาตนเองได้ตามธรรมชาติและเติบโตตามศักยภาพ การนิเทศภายในเป็นกระบวนการหนึ่งที่สามารถช่วยเหลือการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น หากการนิเทศภายในที่สามารถจัดการนิเทศภายในให้สอดคล้องกับ

ความต้องการของครู ส่งเสริมและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนก็จะส่งผลให้ครูได้พัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนอยู่ตลอดเวลา ซึ่งจากการสำรวจและสัมภาษณ์ครูผู้สอน พบว่าครูผู้สอนอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยต้องการการนิเทศภายในด้านการเรียนการสอน ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการวางแผนการสอน การเตรียมการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล และนำเสนอเนื้อหาสาระสำคัญพอสังเขป ดังนี้

2.1 การวางแผนการสอน

การวางแผนการสอนมีความสำคัญต่อการช่วยดำเนินการต่าง ๆ ให้สัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์ เป็นการกำหนดกรอบเป้าหมายของการจัดการเรียนการสอน ที่ทำให้ทราบถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามต้องการ จึงได้มีนักการศึกษา กล่าวถึงการวางแผนการสอนไว้ดังนี้

กรมวิชาการ (2543 : 13 – 21) ได้กำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้ไว้ 6 ขั้นตอน คือ

1. ศึกษาวิเคราะห์มาตรฐานหลักสูตร
2. ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มวิชา
3. ศึกษาวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น
4. กำหนดผลการเรียนรู้
5. กำหนดหน่วยการเรียนรู้
6. จัดทำแผนการเรียนรู้

กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 31-32) ได้กล่าวไว้ว่า การวางแผนการสอนประกอบด้วย

1. การวิเคราะห์หลักสูตร หมายถึง การศึกษาคำอธิบายรายวิชาหรือหน่วยการเรียนรู้ แล้วจำแนกเป็นเนื้อหาสาระกิจกรรม และจุดประสงค์
2. การวิเคราะห์ผู้เรียน หมายถึง การศึกษาผู้เรียนเป็นรายบุคคล ด้านข้อมูลส่วนตัว ความรู้ ความสามารถ ความสนใจ ความถนัด และความประพฤติของผู้เรียน

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546 : 224) กล่าวว่า การวางแผนการสอนเป็นส่วนหนึ่งของการนำหลักสูตรไปใช้ คือ หลักการสำคัญในการใช้หลักสูตร จะต้องมีการวางแผนและเตรียมการในการนำเสนอหลักสูตรไปใช้ ทั้งนี้บุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรจะได้ศึกษาวิเคราะห์ ทำความเข้าใจหลักสูตรที่จะนำไปใช้ให้มีความเข้าใจตรงกันเพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปในทำนองเดียวกัน และสอดคล้องต่อเนื่องกัน

กรมวิชาการ (2543 : 16) ได้กล่าวไว้ว่า ครูผู้สอนในโรงเรียนทุกคน เป็นตัวจักรสำคัญยิ่งในการวางแผนการสอนที่เป็นส่วนหนึ่งของการนำหลักสูตรไปใช้ หลักสูตรจะประสบผลสำเร็จไม่ได้ถ้าครูไม่เห็นความสำคัญและไม่เข้าใจหลักสูตรเพียงพอ ดังนั้นในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ครูไม่เพียงแต่จะมีบทบาทหน้าที่ในวางแผนการสอนหรือ การจัดการเรียนรู้เท่านั้น แต่ครูยังต้องมีบทบาทในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาชั้นพื้นฐานจนเข้าใจกระจ่าง
2. ศึกษาหลักการและวิธีการพัฒนาหลักสูตรระดับสถานศึกษา
3. ร่วมวางแผนและพัฒนาหลักสูตรระดับสถานศึกษา
4. ตรวจสอบความสอดคล้องสัมพันธ์ของสาระที่จัดทำขึ้นตามสภาพปัญหา/ความต้องการของชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่น กับมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มวิชาและมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. วางแผนการจัดการเรียนการสอนตามขอบข่ายเนื้อหาสาระมาตรฐาน สัดส่วนของเวลาและหน่วยการเรียนรู้
6. นำหลักสูตรไปปฏิบัติให้เกิดผลในห้องเรียน โดยเลือกใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายสอดคล้องกับธรรมชาติของสาระการเรียนรู้และเหมาะสมกับผู้เรียน
7. วางแผนและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ได้ข้อมูลที่แสดงความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้แต่ละช่วงชั้นนั้น และการนำผลการประเมินมาพัฒนาผู้เรียนต่อไป

สรุปได้ว่า การวางแผนการสอนครูต้องการการการนิเทศเกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักสูตร คำอธิบายรายวิชา หรือหน่วยการเรียนรู้ จัดเนื้อหาสาระ กิจกรรม และจุดประสงค์การเรียนรู้ การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ด้านความถนัด ความรู้ ความสนใจ และความสามารถของแต่ละบุคคล

2.2 การเตรียมการสอน

การเตรียมการสอนหรือการเตรียมแผนการสอน เป็นการเตรียมเอกสารและสื่อ ซึ่งเป็นเอกสารที่ใช้ในการเรียนการสอน เกิดจากแนวคิดของการศึกษาที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือที่ถ่ายทอดความรู้สู่ผู้เรียนที่เกิดจากการคิดค้น พัฒนาปรับปรุงของครูผู้สอน มีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงการเตรียมการสอนไว้ดังนี้

วัฒนาพร ระวังบุทซ์ (2542 : 12 - 13) กล่าวว่า บทบาทของครูในด้านการเตรียมการสอนประกอบด้วย

1. การศึกษาและวิเคราะห์เรื่องที่จะสอน เพื่อเตรียมตนเองให้พร้อมสำหรับบทบาทของผู้เป็นแหล่งความรู้ (Resource Person) และเตรียมข้อมูล ประสบการณ์อื่นๆ ที่จะป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน
2. การเตรียมแหล่งข้อมูล คือ การเตรียมแหล่งข้อมูลความรู้แก่นักเรียนทั้งในรูปแบบของสื่อการเรียน ใบความรู้ และวัสดุ อุปกรณ์ที่จะใช้ประกอบกิจกรรมในห้องเรียน
3. การจัดทำแผนการสอน คือ การวางแผนการจัดกิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนด ครูต้องวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้ได้สาระสำคัญและเนื้อหา ข้อความรู้ อันจะนำไปสู่การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

4. การเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์ คือการกำหนดว่าจะใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์ เอกสาร หนังสือ หรือ ข้อมูล แหล่งความรู้ต่างๆ รวมถึงห้องเรียน หรือสถานที่ใดบ้างในการจัดกิจกรรม

5. การเตรียมการวัดและประเมินผล คือการเตรียมเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยเตรียมวิธีการวัดและเครื่องมือวัดให้พร้อมก่อนทุกครั้ง

สำลี รักสุทธี (2544 : 42) กล่าวว่า การเตรียมการสอนหรือการเตรียมแผนการสอน หมายถึง แผนการเตรียมการ หรือโครงการทางวิชาการที่ได้รับการจัดทำอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อใช้ในการปฏิบัติการสอนในรายวิชาใดรายวิชาหนึ่ง ที่เน้นผู้เรียนให้ลงมือปฏิบัติมากที่สุดรวมทั้งสามารถเลือกกิจกรรมปฏิบัติตามความสนใจ ความถนัด และพัฒนาการของผู้เรียนด้วย เป็นการเตรียมการสอนอย่างมีระบบ และเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนการสอนไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนตามอัตภาพของแต่ละบุคคลด้วย และได้สรุปลักษณะของแผนการสอนที่ดี ได้ดังนี้

1. เป็นคู่มือการสอนที่ครูพัฒนาขึ้นจากวิชาที่ตนเองสอน ใช้สอนเป็นประจำและผู้อื่นสามารถใช้สอนแทนได้เมื่อตนเองไม่อยู่
2. เป็นเอกสารการสอนที่มีลักษณะสมบูรณ์ เพราะในแต่ละแผนจะประกอบไปด้วยส่วนต่างๆ ที่จะนำพาให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีชีวิตชีวา
3. มีลักษณะเหมือนชุดการสอน เพราะในแต่ละแผนมีความสมบูรณ์ในตัว
4. แต่ละแผนเมื่อสอนจบจะสามารถวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือผลสะท้อนกลับได้ทันทีทำให้ครูเข้าใจนักเรียน และนักเรียนรู้อัตภาพของตนเองได้ดี
5. การอธิบาย สาระ บรยายเป็นขั้นตอนการจัดกิจกรรมชัดเจน ง่าย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 32 - 33) ได้กล่าวถึงการเตรียมการสอน (แผนการสอน/แผนการจัดการเรียนรู้) ประกอบด้วย

1. การเตรียมเนื้อหา/สาระการเรียนรู้ หมายถึง การกำหนดเนื้อหาสาระในแผนการสอน/แผนการจัดการเรียนรู้
2. การเตรียมกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การกำหนดกิจกรรมที่จะใช้จัดการเรียนการสอน
3. การเตรียมสื่อ/แหล่งการเรียนรู้ หมายถึง การกำหนดสื่อ/แหล่งการเรียนรู้ที่จะใช้ในการจัดกิจกรรม
4. การเตรียมการวัดผลและประเมินผล หมายถึง การกำหนดวิธีการวัดผลและเครื่องมือวัดผล
5. คุณภาพของแผนการสอน/แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แผนการสอน/แผนการจัดการเรียนรู้ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างน้อย ควรประกอบด้วยจุดประสงค์การเรียนรู้ /เนื้อหา/สาระการเรียนรู้/กิจกรรม/สื่อ/แหล่งการเรียนรู้/การวัดและประเมินผลและสรุปผลการสอน

บุรชัย ศิริมหาสาคร (2545 : 2) กล่าวว่า การเตรียมการสอนหรือการเตรียมแผนการสอน คือเอกสารที่จัดขึ้นเพื่อแจกแจงรายละเอียดของหลักสูตร ทำให้ครูผู้สอนสามารถนำไปจัดการเรียนการสอนให้แก่นักเรียนเป็นรายคาบหรือรายชั่วโมง ซึ่งแผนการสอนจะมีรายละเอียดดังนี้

1. สารสำคัญ (บทสรุปของเนื้อหา)
2. จุดประสงค์การเรียนรู้
3. เนื้อหาวิชา (สาระการเรียนรู้)
4. กิจกรรมการเรียนการสอน
5. การวัดประเมินผล

เดิมใช้ชื่อว่า “บันทึกการสอน” แต่เนื่องจากชื่อที่อ่านสื่อความหมายไปในทางที่ว่า เมื่อครูทำการสอนเสร็จแล้วจึงนำผลการสอนมาจดบันทึกว่าได้ผลอย่างไร จึงเปลี่ยนมาใช้คำว่า “แผนการสอน” ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Teaching Plan” หรือ “Lesson Plan” หมายถึง การวางแผนการสอนหรือการเตรียมการสอนล่วงหน้าก่อนที่จะทำการสอน แล้วจดบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้ใครก็ตามที่จะทำการสอนในวิชานั้นๆ สามารถใช้เป็นแนวทางในการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้สุนีย์ ภูพันธ์ (2546 : 230 - 233) ยังได้กล่าวว่า การเตรียมการสอน (แผนการสอน/แผนการจัดการเรียนรู้) เป็นการเตรียมขยายรายละเอียดของหลักสูตรให้ไปสู่ภาคปฏิบัติ โดยการกำหนดกิจกรรมและเวลาไว้อย่างชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้แผนการสอนควรจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. แผนการสอนระยะยาว จัดทำเป็นรายภาคหรือรายปี
2. แผนการสอนระยะสั้น นำแผนการสอนระยะยาวมาขยายเป็นรายละเอียดสำหรับการสอนในแต่ละครั้ง

แผนการสอนมีคุณค่าต่อการจัดการเรียนการสอนของครูดังนี้ คือ

1. วางเป็นแนวทางในการสอน ซึ่งจะช่วยให้ความสะดวกแก่ครูผู้ใช้หลักสูตร สามารถดำเนินการสอนให้ได้ผลตามความมุ่งหมายของหลักสูตร
2. ให้ความสะดวกแก่ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ในการช่วยเหลือแนะนำและติดตามผลการเรียนการสอน
3. เป็นแนวทางในการสร้างข้อทดสอบเพื่อประเมินผลการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดความครอบคลุมกับเนื้อหาสาระที่ได้สอนไปแล้ว

สรุปได้ว่า ในการเตรียมการสอนครูต้องการการนิเทศเกี่ยวกับการเตรียมสาระการเรียนรู้ การกำหนดเนื้อหาสาระในแผนการจัดการเรียนรู้ การเตรียมกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน การเตรียมสื่อแหล่งเรียนรู้ การเตรียมวิธีการวัดและประเมินผล

2.3 การจัดการเรียนการสอน

การเรียนการสอนเป็นกิจกรรมสำคัญที่สุดในกระบวนการใช้สูตร เพราะเป็นกิจกรรมที่ใกล้ชิดกับนักเรียน และนักเรียนได้ปฏิบัติมากที่สุด การเรียนการสอนเป็นกิจกรรมที่ครูและนักเรียนทำร่วมกัน ได้มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอน ไว้ดังนี้

พิมพันธ์ เตชะคุปต์ (2542 : 35) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอน เป็นแนวทางที่ให้ผู้เรียนใช้กระบวนการสร้างความรู้ด้วยตนเอง เป็นการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมอย่างกระฉับกระเฉง เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย เป็นวิธีการที่ให้อำนาจแก่ผู้เรียน ซึ่งจะนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542 : 4) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอน คือ การให้ความสำคัญกับผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนในเรื่องที่สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของตนเอง และได้พัฒนาศักยภาพของตนเองได้เต็มที่

ทิตนา แซมณี (2542 : 23-25) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอน ว่าต้องประกอบด้วย

1. ด้านเตรียมการสอน

- 1.1 ศึกษาและวิเคราะห์เรื่องที่สอนให้เข้าใจ
- 1.2 ศึกษาแหล่งความรู้ที่หลากหลาย
- 1.3 วางแผนการสอน
- 1.4 จัดเตรียม

2. ด้านการสอน การพัฒนาการเรียนการสอนมีรายละเอียดดังนี้

- 2.1 สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี
- 2.2 กระตุ้นผู้เรียนให้สนใจการเข้าร่วมกิจกรรม
- 2.3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนที่ได้เตรียมไว้ โดยอาจมีการปรับแผนให้เหมาะสม

กับผู้เรียนและสถานการณ์ที่เป็นจริง

3. ด้านการประเมินผล ครูต้องมีบทบาทและยึดหลักการประเมินผล ดังต่อไปนี้

- 3.1 เก็บรวบรวมผลงานและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน
- 3.2 ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในแผนการสอน

ชาติป พรกุล (2544 : 3) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอน ต้องเน้นให้ผู้เรียนมีบทบาทในการเรียนรู้โดยการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้มากที่สุด

นอกจากนี้กุลยา ดันติผลาชีวะ (2544 : 21) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การมุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และพัฒนาได้อย่างเต็มศักยภาพ ความรู้ความสามารถที่ผู้เรียนแต่ละวัย แต่ละคนพึงมี โดยครูมีหน้าที่สร้างเด็กให้มีฐานความรู้ที่สามารถสอดรับการเรียนรู้ในขั้นสูงต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สำลี รักสุทธี (2544 : 2) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ การจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติมาตรา 22 - 24

โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม คือ ร่วมคิด ร่วมสร้างสรรค์กิจกรรมทางการศึกษา ลงมือปฏิบัติจริง ครูเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้ชี้บอกให้ความรู้อย่างเดียว เป็นการอำนวยความสะดวกสบายคอยช่วยเหลือในคราวจำเป็นเท่านั้นปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและผู้เรียนจะเปลี่ยนไปกล่าวคือ ครูจะเป็นกัลยาณมิตร เป็นเพื่อนทางวิชาการแก่เด็กเป็นที่ปรึกษาเมื่อผู้เรียนมีปัญหา

กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 34 - 35) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนประกอบด้วย

1. ความสอดคล้องกับผู้เรียน หมายถึง มีการจัดกิจกรรมหลากหลายสอดคล้องกับความถนัดความสนใจและความแตกต่างของผู้เรียน
2. การฝึกทักษะและกระบวนการคิด หมายถึง มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้สังเกตรวบรวม วิเคราะห์ สรุป และเชื่อมโยงข้อมูล
3. การฝึกปฏิบัติ หมายถึง มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติหรือเรียนรู้จากเหตุการณ์หรือของจริง และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
4. การสร้างองค์ความรู้ หมายถึง มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนศึกษา ค้นคว้า หากความรู้อยู่ด้วยตนเองและนำความรู้ที่ได้รับมาแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน และสามารถสรุปสิ่งที่เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง
5. การบูรณาการ หมายถึง มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้รับความรู้ กระบวนการเรียนรู้ คุณธรรม และจริยธรรม

บุรชัย ศิริมหาสาคร (2545 : 3) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอน คือ สภาพการเรียนรู้ที่ครูจัดให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ตามหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอนที่ดีต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาวิชา และสภาพแวดล้อมอื่นๆ เช่น วันหรือระดับชั้นของผู้เรียนสภาพแวดล้อมในโรงเรียนและในชีวิตจริง เป็นต้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545 : 14 - 15) กล่าวถึง มาตรา 24 เกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ไว้ดังนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

4. จัดการเรียนการสอน โดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการสอนและ อำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัย เป็น ส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546 : 230 - 233) กล่าวว่า ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละ ครั้งจำเป็นจะต้องเริ่มจากการพิจารณาถึงจุดมุ่งหมายของการสอน การจัดกิจกรรมการเรียน การสอนในเรื่องใดเรื่องหนึ่งอาจจะทำได้หลายๆ ชนิด ซึ่งจะมีความแตกต่างกันเป็นอย่างมากในเรื่อง การใช้เวลา การใช้แรงงาน การใช้ทรัพยากร ตลอดจนการใช้งบประมาณ โดยเหตุนี้ครูผู้สอนใน ฐานะเป็นผู้จัดกิจกรรมให้กับผู้เรียนควรจะพิจารณาคัดเลือกกิจกรรมที่เห็นว่าจะก่อให้เกิดความรู้ หรือประสบการณ์ และสามารถทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายได้ง่ายที่สุด เร็วที่สุด ประหยัดเวลาที่สุด ประหยัดแรงงานและค่าใช้จ่ายมากที่สุด การสอนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายใดเป้าหมายหนึ่งอาจจะ เลือกใช้เฉพาะกิจกรรมที่เห็นว่ามีประสิทธิภาพมากที่สุดเพียง 1 - 2 กิจกรรม ก็เพียงพอแล้ว ไม่ จำเป็นต้องทำทุกๆ กิจกรรม เพราะการทำเช่นนั้นนอกจากไม่เป็นการประหยัดด้วยประการทั้ง ปวงแล้วอาจจะก่อให้เกิดความเบื่อหน่ายอีกด้วย

สรุปได้ว่า ในการจัดการเรียนการสอน ครูต้องการการนิเทศเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ ให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่าง บุคคลการฝึกทักษะและกระบวนการคิด โดยการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้สังเกต รวบรวม วิเคราะห์ สรุป เชื่อมโยงข้อมูลได้ การฝึกปฏิบัติ การสร้างองค์ความรู้ การได้เรียนรู้จาก ประสบการณ์จริง รวมทั้งปลูกฝัง คุณธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

2.4 การใช้สื่อการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนให้เกิดผลสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ สิ่งสำคัญที่จะทำให้เกิดผลสำเร็จดังกล่าวก็คือสื่อการสอน ซึ่งได้มีผู้กล่าวถึงการใช้สื่อการเรียนการสอนไว้ดังนี้คือ

สำลี รักสุทธี (2544 : 78 - 79) ได้กล่าวถึงการใช้สื่อการเรียนการสอน ว่าเป็นเครื่องมือ หรืออุปกรณ์ที่จะเอื้อให้ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายตามที่ หลักสูตรต้องการง่ายยิ่งขึ้น การเรียนรู้ด้วยสื่อจะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายและยั่งยืน เพราะผู้เรียนได้เกิดการสัมผัสและต้องจากของจริงซึ่งหมายถึงการลงมือปฏิบัติกิจกรรมโดยมีสื่อ อุปกรณ์ต่างๆ เป็นเครื่องช่วยสิ่งที่ควรกล่าวถึงเกี่ยวกับสื่อมีดังนี้

1. ประเภทของสื่อการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนแบ่งออกเป็น 4 ประเภทคือ

1.1 ประเภทวัสดุ จะเป็นประเภทของเบา ราคาไม่แพง เช่น ซอล์ก สี ภาพถ่าย แผ่นภาพ

1.2 ประเภทอุปกรณ์ ได้แก่ เครื่องอำนวยความสะดวกที่ค่อนข้างมีราคาแพง เช่น วิทยุ โทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ กล้องถ่ายรูป เป็นต้น

1.3 ประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ เป็นประเภทเครื่องเขียนต่างๆ เช่น หนังสือเรียน แบบเรียน แบบฝึกหัด ใบความรู้ เป็นต้น

1.4 ประเภทเทคนิควิธีการ ได้แก่ วิธีการสอน หลักการสอน แนวการสอน เทคนิค การสอนแบบต่าง ๆ

2. ลักษณะสื่อการเรียนการสอนที่ดีต้องมีลักษณะสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เหมาะสมกับราคาและการนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงมีความเหมาะสมกับผู้เรียน สภาพสังคม เศรษฐกิจเป็นสื่อที่หามาได้ง่าย มีมากในท้องถิ่น มีความทันสมัย และมีความเหมาะสมกับ พื้นฐานประสบการณ์ของผู้เรียนด้วย

3. หลักในการใช้สื่อการเรียนการสอน ในการใช้สื่อการเรียนการสอนแต่ละครั้งก่อนใช้ ควรยึดหลักปฏิบัติดังนี้

3.1 ตรวจสอบสภาพสื่อ

3.2 ศึกษาสื่อให้ละเอียด

3.3 เตรียมสื่อให้พร้อม

3.4 ชี้แจงเหตุผลก่อนใช้

3.5 ดูความเหมาะสม

3.6 สรุปการใช้สื่อ

4. ประโยชน์ของการใช้สื่อการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนเมื่อนำไปใช้ให้ถูกต้อง และเหมาะสมกับสภาพกิจกรรม ย่อมมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและผู้เรียน ดังนี้

4.1 ได้รับความสนใจ อยากเรียน อยากรู้ อยากดู อยากเห็นของผู้เรียน

4.2 เรียนง่ายจำได้ดี

4.3 ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

4.4 ย่อขนาดสิ่งใหญ่ให้เล็กลงได้

4.5 ย่นระยะทางสถานที่ได้

4.6 เปลี่ยนจากนามธรรมเป็นรูปธรรม

4.7 ทำสิ่งยากเป็นสิ่งง่าย

กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 36) ได้กล่าวถึง การใช้สื่อการเรียนการสอน ประกอบด้วย

1. ความเหมาะสมของการใช้สื่อ หมายถึง มีการใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรม และวัยของผู้เรียน

2. การมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ หมายถึง ผู้เรียนและครูใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์ ในการเรียนรู้ร่วมกันหรือผู้เรียนใช้สื่อเรียนรู้โดยลำพังคนเดียว หรือใช้ร่วมกับเพื่อน

3. การประเมินผลการใช้สื่อ หมายถึง มีการประเมินผลการใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และนำผลการประเมินไปปรับปรุง พัฒนาและเผยแพร่

กรมวิชาการ (2545 : 23 - 24) กล่าวว่า ในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้มุ่งให้ผู้เรียนรู้ด้วยการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และใช้เวลาอย่างสร้างสรรค์ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ และเรียนรู้ได้จากสื่อการเรียนรู้อะไรก็ได้ และแหล่งการเรียนรู้ทุกประเภท รวมทั้งจากเครือข่ายการเรียนรู้ต่างๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ชุมชน และแหล่งอื่นๆ โดยเน้นสื่อที่ผู้เรียนและผู้สอนสามารถใช้ศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งลักษณะของสื่อการเรียนรู้นี้จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ควรมีความหลากหลายทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยีและสิ่งอื่นๆ ที่จะช่วยส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณค่า น่าสนใจ ชวนคิด ชวนติดตาม เข้าใจง่าย และรวดเร็วขึ้น รวมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง ลึกซึ้งและต่อเนื่องตลอดเวลา

สรุปได้ว่า ในการใช้สื่อการเรียนการสอน ครูต้องการการนิเทศเกี่ยวกับความเหมาะสมของการใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้เหมาะสมกับเนื้อหา และวัยของผู้เรียน ผู้เรียน และครูใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนรู้ร่วมกัน หรือใช้ร่วมกับเพื่อน การประเมินผลการใช้สื่อ การนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนาและเผยแพร่

2.5 การวัดผลและประเมินผล

มีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงการวัดและประเมินผล ไว้ดังนี้

กรมวิชาการ (2545 : 13 - 18) กล่าวว่า การประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นกระบวนการที่ให้ครูผู้สอนใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน คือ การนำผลการประเมินไปพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ โดยนำผลประเมินไปใช้เป็นข้อมูลปรับปรุงแก้ไขส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการของนักเรียนโดยตรง และนำผลไปปรับปรุงแก้ไขการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งนำไปใช้ในการพิจารณาคัดสินความสำเร็จทางการศึกษาของผู้เรียนตามกรอบการวัดและประเมินผลการเรียน และเมื่อนำไปประมวลกับแนวการจัดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระบวนการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน มีภารกิจเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนที่จะต้องดำเนินการคือ การประเมินผลการเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์และการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ

สมนึก นนธิจันทร์ (2542 : 70) กล่าวถึงความหมายของการวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริงว่า เป็นการประเมินผลที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้กระทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยการ

แสดงออกหลายๆ ด้านเพื่อนำไปแก้ปัญหา โดยใช้ทักษะกระบวนการคิดที่สลับซับซ้อนที่อยู่บนพื้นฐานของเหตุการณ์ที่เป็นจริงในทุกบริบทเท่าที่จะเป็นไปได้

อรรถัย มูลคำ และสุวิทย์ มูลคำ (2544 : 175) ได้ให้ความหมายของการประเมินการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงว่าเป็นกระบวนการทำงานในด้านสมอง หรือการคิดและจิตใจของผู้เรียนโดยตรงไปตรงมาตามสิ่งที่ผู้เรียนกระทำ โดยพยายามตอบ คำถามว่าผู้เรียนทำอะไร และทำไมจึงทำอย่างนั้น การได้ข้อมูลว่า เขาทำอะไร และเขาทำทำไมจะช่วยให้ผู้สอนได้ช่วยพัฒนาการเรียนของผู้เรียนและการสอนของผู้สอนทำให้การเรียนการสอนมีความหมายและทำให้เกิดความอยากในการเรียนรู้ต่อไป

กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 36) ได้กล่าวถึง การวัดและประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วย

1. กระบวนการวัด และประเมินผล หมายถึง มีการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

2. คุณภาพของการวัดและประเมินผล หมายถึง มีวิธีการวัดและประเมินผลหลากหลายครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้และได้ผลการประเมินตรงกับความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน

3. การมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล หมายถึง ครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง หรือผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล และนำผลมาพิจารณาประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

นอกจากนี้ กรมวิชาการ (2545 : 13 – 18) ได้กล่าวถึงแนวทางการวัดและการประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ไว้ดังนี้

1. การประเมินผลการเรียนรู้ ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม

1.1 การประเมินผลก่อนเรียน เป็นการประเมินความพร้อมพื้นฐานของผู้เรียน การประเมินความรอบรู้ในเรื่องที่ก่อนจะเรียน

1.2 การประเมินระหว่างเรียน เป็นการประเมินเพื่อมุ่งตรวจสอบพัฒนาการของผู้เรียนว่าบรรลุตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้หรือไม่ ซึ่งประเมินด้วยการสื่อสารส่วนบุคคล การประเมินจากกาปฏิบัติ การประเมินสภาพจริง การประเมินด้วยแฟ้มสะสมผลงาน

1.3 การประเมินเพื่อสรุปผลการเรียน เป็นการประเมินเพื่อมุ่งตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน เมื่อผ่านการเรียนรู้ในช่วงเวลาหนึ่ง หรือสิ้นสุดการเรียนรายวิชา ปลายปี/ปลายภาค ประกอบด้วย การประเมินหลังเรียน และการประเมินผลการเรียนปลายปีหรือปลายภาค

2. การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาต้องจัดให้มีกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทุกภาค โดยมีแนวทางการดำเนินการประเมิน คือการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายกิจกรรม และการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนผ่านช่วงชั้น

3. การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นการประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่สถานศึกษากำหนด

4. การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความเป็น การประเมินศักยภาพของ ผู้เรียนในการอ่านหนังสือ เอกสารและสื่อต่างๆ ได้อย่างถูกต้องคล่องแคล่ว แล้วนำมาคิดสรุป เป็นความรู้ ความเข้าใจของตน ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เนื้อหาสาระของเรื่อง ที่อ่านซึ่ง นำไปสู่การสังเคราะห์สร้างสรรค์ และความสามารถในการถ่ายทอดความคิดเหล่านั้นด้วยการ เขียนสื่อความ ที่สะท้อนถึงสติปัญญาความรู้ความเข้าใจ

5. การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ เป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนที่เป็นมาตรฐานระดับชาติ ซึ่งดำเนินการโดยหน่วยงานที่จัดการศึกษาระดับชาติ ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่ได้รับมอบหมาย มีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบ คุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษาและคุณภาพการศึกษาของชาติ เป็นการประเมินระดับช่วง ชั้นที่หลักสูตรกำหนด คือ ประถมศึกษาปีที่ 3 ประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และ มัธยมศึกษาปีที่ 6

สรุปได้ว่าการวัดและการประเมินผล ครูต้องการการนิเทศที่เกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลอย่างหลากหลายครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ การมีส่วนร่วมในการวัดผลและ ประเมินผลของครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง การนำผลมาพิจารณาประเมินผลการ เรียนรู้ของผู้เรียน

บริบทอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย

1. ประวัติความเป็นมา

อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย จัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการ ศาสนูปถัมภ์ฝ่ายอิสลามพุทธศักราช 2488 ในมาตรา 4 ที่ว่า เมื่อเห็นสมควร กระทรวงศึกษาธิการอาจจัดตั้งสถานศึกษา เรียกว่า "อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย" เพื่ออิส ลามิกชนจะได้ศึกษาและรับการอบรมในทางศาสนา เปิดทำการสอนเมื่อวันพฤหัสบดีที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2493 ณ เลขที่ 89/1 ตำบลสามเสนใน อำเภอดุสิต จังหวัดพระนคร รับเฉพาะ นักเรียนชายที่สำเร็จการศึกษาชั้น ม. 6 เข้าศึกษาตามหลักสูตรวิชาการศาสนาอิสลาม ภาษา อาหรับ ภาษามลายู และความรู้ทั่วไป เทียบเท่าหลักสูตรอนุปริญญา

ต่อมากระทรวงศึกษาธิการประกาศยกเลิกหลักสูตร พ.ศ. 2493 เนื่องจากมีผู้เข้าสมัคร เรียนน้อยและเปลี่ยนมาใช้หลักสูตรเตรียมอุดมศึกษาแผนกอักษรศาสตร์แทน โดยมีการสอนวิชา ศาสนาอิสลาม ภาษาอาหรับ และภาษามลายู และอิสลามวิทยาลัยได้ย้ายมาสังกัดกรมสามัญ ศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ปัจจุบัน อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ย้ายมาอยู่ที่ถนนประชาอุทิศ แขวงทุ่งครุ เขต ทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร เปิดสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ ในระดับมัธยมศึกษา ตอนต้น - มัธยมศึกษาตอนปลาย มีนักเรียนทั้งประจำและไป-กลับ และเปิดสอนวิชาเกี่ยวกับ ศาสนาอิสลามโดยใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา เปิดสอนภาษาอาหรับ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาญี่ปุ่น และภาษาจีน เป็นวิชาเลือกในกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ

2. นโยบายของโรงเรียน

1. ส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมทางศาสนา และสนับสนุนนโยบายการจัด ระเบียบสังคม

2. พัฒนาการศึกษาระดับพื้นฐานของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

3. ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรมเพื่อให้ สามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ได้เต็มศักยภาพ

4. พัฒนาระบบบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management)

5. พัฒนาบรรยากาศ อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา

3. วิสัยทัศน์

เป็นสถาบันพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรม นำกีฬา และอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

4. การกิจ

1. ให้บริการด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544

2. ให้การศึกษาอบรม และฝึกทักษะด้านคุณธรรมและจริยธรรม และค่านิยมที่พึงงาม เพื่อให้นักเรียนเป็นคนดีของสังคมไทย

3. ให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับศาสนาอิสลามแก่นักเรียนทั่วไป เพื่อให้สามารถเข้าใจใน การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข สำหรับนักเรียนมุสลิมให้สามารถปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามหลักการ ของศาสนาอิสลาม

4. ให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาด้านสุขภาพ พลานามัยและการกีฬา โดยใช้ ทรัพยากรร่วมกับชุมชน

5. พัฒนาระบบบริหารจัดการให้สอดคล้องกับนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของรัฐ เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

6. พัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

5. เป้าหมาย

เพื่อพัฒนาเยาวชนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรู้ความสามารถ และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

6. แผนกลยุทธ์ของโรงเรียน

1. ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาเข้าสู่มาตรฐานวิชาชีพครู
2. ส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีทักษะเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และมีสุขอนามัยที่สมบูรณ์
3. พัฒนาระบบบริหารและจัดการภายในโรงเรียนรวมทั้งสภาพแวดล้อม และเทคโนโลยีทางการศึกษา

4. สนับสนุนให้ชุมชนและองค์กรเอกชนมีบทบาทในการจัดการศึกษา

7. สัญลักษณ์ คำขวัญ และสีประจำโรงเรียน

สัญลักษณ์เป็นรูปจำลอง อัลกะฮ์บะฮ์ ณ นครมักกะฮ์ ประเทศซาอุดีอาระเบีย

คำขวัญ เรียนดี มีวินัย ใฝ่คุณธรรม นำกีฬา

สีเขียว – ขาว เป็นสีประจำโรงเรียน แสดงความเจริญงอกงามของการศึกษา และการยึดมั่นศรัทธาในศาสนา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

วิภา ช้างปิ่น (2541: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ผลงานวิจัยพบว่าโรงเรียนมีการจัดทำแผนงานและโครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน มีการตั้งคณะกรรมการนิเทศและใช้วิธีการมอบหมายงานโดยผู้บริหารโรงเรียน รูปแบบของการนิเทศเป็นแบบผู้บริหารเป็นผู้นิเทศและมอบหมายงานให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นผู้นิเทศ กิจกรรมการนิเทศที่โรงเรียนจัดเป็นลักษณะหลากหลาย แต่ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของครู มีการประเมินผลการนิเทศโดยผู้บริหารโรงเรียนและให้ครูประเมินตนเอง ปัญหาที่พบคือ คณะผู้จัดทำแผนขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนงานและโครงการนิเทศวิชาการ ขาดการประชุมชี้แจงให้คณะครูเข้าใจในกระบวนการนิเทศ การนิเทศขาดการยอมรับเพราะไม่ได้เกิดจากความต้องการของครู ผู้บริหารโรงเรียนใช้เวลาในการนิเทศน้อย การนิเทศไม่สม่ำเสมอ ขาดความรู้ในการนิเทศ การประเมินผลการนิเทศไม่ชัดเจน ขาดเกณฑ์และเครื่องมือในการประเมินผล

ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ (2542 : 215) ได้รวบรวมข้อค้นพบของงานวิจัยที่ทำโดยนิสิตระดับปริญญาโทบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ระหว่างปี 2535 -2542 ทำให้ทราบว่าผลงานวิจัยก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ที่จะนำไปใช้ปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษาใน

ลักษณะดังนี้ 1) คุณลักษณะของผู้นิเทศ จากผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับบุคลากรทางการนิเทศ การศึกษา ทำให้ทราบถึงคุณลักษณะของผู้นิเทศการศึกษาว่าจะต้อง มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในด้านบุคลิกภาพด้านวิชาการ ด้านวิชาชีพและด้านคุณธรรมจริยธรรม กล่าวคือ ต้องเป็นผู้ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ รู้จักเคารพสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความยุติธรรม มีความรับผิดชอบในหน้าที่การงานไม่เอาเปรียบเพื่อนร่วมงาน อุทิศเวลาและเสียสละเพื่อส่วนร่วม เป็นต้น 2) ทักษะที่จำเป็นของผู้นิเทศ ผู้นิเทศทางการศึกษา ยังมีความต้องการเสริมทักษะทั้งทางด้านการเป็นผู้นำ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านกระบวนการกลุ่ม ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการประเมินผล รวมทั้งต้องการเสริมความรู้ และสมรรถภาพ ในการนิเทศการศึกษาด้านหลักสูตร การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรและการจัดการนิเทศ การศึกษา ด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดประเมินผล การจัดกิจกรรมเสริม หลักสูตรและการจัดการนิเทศการศึกษา 3) การปฏิบัติงานของผู้นิเทศ ในด้านของศึกษานิเทศก์ ที่ปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่การสร้างคลังข้อสอบ ผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่าการปฏิบัติงานมี ประสิทธิภาพในระดับมาก ส่วนครูผู้สอนมีความเห็นว่าอยู่ในระดับปานกลาง 4) สภาพการ จัดการนิเทศการศึกษาผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความต้องการในการจัดการนิเทศการศึกษาอยู่ ในระดับมาก ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหาวิชา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการ เรียนการสอน และด้านวัดผลประเมินผล 5) สภาพปัญหาในการจัดนิเทศการศึกษา พบว่า ครูมี ความรู้ความเข้าใจในนโยบายการนิเทศการศึกษาไม่ตรงกัน กรอบแผนงานไม่ชัดเจน ขาด ผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศ การนิเทศขาดความต่อเนื่องและขาดการติดตามประเมินผล อย่าง จริงจัง

นิเวศน์ คิตยาว (2542 : 113 – 118) ได้ศึกษาความต้องการนิเทศภายในโรงเรียนของ ครูผู้สอนเกี่ยวกับวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษา จังหวัดสุรินทร์ พบว่า 1) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนมีความต้องการ อยู่ในระดับมาก 2) ด้านหลักสูตร ครูผู้สอนมีความต้องการนิเทศอยู่ในระดับมากเป็นอันดับที่สอง รองลงมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3) การวัดและการประเมินผล ครูผู้สอนมีความ ต้องการอยู่ในระดับมาก รองลงมาจากด้านหลักสูตร 4) ด้านสื่อการเรียนการสอน ครูผู้สอนมี ความต้องการนิเทศในด้านนี้อยู่ในระดับมาก 5) ประสพการณ์การสอน ครูผู้สอนที่มี ประสพการณ์การสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นน้อยกว่า 5 ปี มีความต้องการการนิเทศ ภายในโรงเรียนเกี่ยวกับงานวิชาการ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและการประเมินผลไม่แตกต่างกัน 6) ขนาดของโรงเรียน ครูผู้สอนที่อยู่ใน โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความต้องการการนิเทศภายในโรงเรียนเกี่ยวกับงานวิชาการ ด้าน กิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและการประเมินผลไม่ แตกต่างกัน

ชุมพร ลายผ่องแผ้ว (2543 : 119 - 129) ได้ศึกษาค้นคว้าความต้องการการนิเทศการสอนของอาจารย์ในวิทยาลัยเทคโนโลยีภาคกลางพบว่า ความต้องการการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและอาจารย์เกษตร โดยภาพรวมมีความต้องการ อยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่าด้านหลักสูตรมีความต้องการอยู่ในระดับมาก ส่วนความต้องการการนิเทศการสอนนอกสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละรายด้านพบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมาก คือด้านหลักสูตร ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านวิธีการสอนและเทคนิคการสอนด้านสื่อการเรียนการสอน โดยภาพรวมความต้องการการนิเทศภายในสถานศึกษาและความต้องการนิเทศภายนอกสถานศึกษามีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ การเปรียบเทียบความต้องการนิเทศภายนอกสถานศึกษา กับประสบการณ์สอน 5 ด้าน พบว่าโดยภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ศรีเรือน ลิขิตเดชาโรจน์ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจต่อกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน ของโรงเรียนอานวยวิทย์ จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า

1. ครูมีความพึงพอใจต่อกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนมากทุกขั้นตอน กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน โดยครูมีความพึงพอใจในขั้นที่ 4 การปรับปรุงการนิเทศภายในโรงเรียนอยู่ในอันดับสูงสุด

2. ครูที่มีอายุมาก อายุปานกลาง และอายุน้อย มีความพึงพอใจต่อกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนอานวยวิทย์ ทุกขั้นตอนของกระบวนการไม่แตกต่างกัน

3. ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานเป็นครูน้อยกว่า 10 ปี กับครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปีขึ้นไป มีความพึงพอใจต่อกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน ของโรงเรียนอานวยวิทย์ทุกขั้นตอนของกระบวนการไม่แตกต่างกัน

4. ครูที่มีระดับชั้นที่สอนต่างกันมีความพึงพอใจต่อกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนขั้นที่ 4 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่สอนในระดับก่อนประถมศึกษามีความพึงพอใจมากกว่าครูที่สอนในระดับก่อนประถมศึกษา และมากกว่าครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษา ส่วนในขั้นที่ 1 ขั้นที่ 2 และขั้นที่ 3 ครูที่มีระดับชั้นที่สอนต่างกันมีความพึงพอใจไม่แตกต่าง

อรวรรณ เหมือนสุดใจ (2545 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่องการนิเทศการสอนแบบเพื่อนนิเทศเพื่อน เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา พบว่าหลังจากที่ครูผู้สอนได้รับการนิเทศการสอนแบบเพื่อนนิเทศเพื่อน ครูมีความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถเรื่องการวิจัยในชั้นเรียนเพิ่มขึ้น ส่วนความคิดเห็นของครูผู้สอนเรื่องการนิเทศการสอนแบบเพื่อนนิเทศมีความเห็นว่าการนิเทศการสอนเทคนิคนี้ ช่วยให้ครูสามารถทำการวิจัยในชั้นเรียนได้ประสบผลสำเร็จและการวิจัยในชั้นเรียนมีส่วนช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเพื่อเข้าใจในวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียน กล่าวคือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

ของนักเรียนทุกระดับก่อนและหลังการวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักเรียนมีความคิดเห็นที่ดีต่อการจัดการเรียนการสอนของครูว่าครูสอนตามลำดับขั้นตอนและเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากขึ้น

จินดา ทับจิ้น (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร พบว่า

1. ครูผู้สอนมีพฤติกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. ครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการสอนให้ผู้เรียนมีวินัยและจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี หรือปริญญาตรี มีพฤติกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการสอนให้ผู้เรียนมีวินัยและจริยธรรมมากกว่าครูที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ส่วนพฤติกรรมการสอนของครูด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

3. ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนที่ต่างกัน มีพฤติกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการเตรียมการสอนและด้านการรู้จักใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีประสบการณ์ในการสอนตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีพฤติกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้านการเตรียมการสอน และรู้จักใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายมากกว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า 5 ปี ส่วนพฤติกรรมการสอนของครูด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

4. ครูที่มีประสบการณ์การศึกษาอบรมต่างกัน มีพฤติกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่เคยเข้ารับการศึกษอบรม มีพฤติกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มากกว่าครูที่ไม่เคยเข้ารับการอบรม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนสร้างองค์ความรู้ให้แก่นักเรียน ด้านการสอนให้ผู้เรียนมีวินัยและจริยธรรมและด้านการประเมินพัฒนาการของผู้เรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่เคยเข้ารับการศึกษอบรมมีพฤติกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนสร้างองค์ความรู้ให้แก่ผู้เรียน ด้านการสอนให้ผู้เรียนมีวินัยและจริยธรรมและด้านการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนมากกว่าครูที่ไม่เคยเข้ารับการศึกษอบรม ส่วนพฤติกรรมการสอนของครูด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

ลัดดา เจียมจู่ไร (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการการนิเทศภายในของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนเขตการศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3 กลุ่ม 1 บางกอกน้อย ผลการวิจัยพบว่า

1. การปฏิบัติการการนิเทศภายในของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนเขตการศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 กลุ่ม 1 บางกอกน้อย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับดังนี้ ด้านการเตรียมการสอน ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน

ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวางแผนการสอน และด้านการวัดและประเมินผลตามลำดับ

2. ความต้องการการนิเทศภายในของครู เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนเขตการศึกษากรุงเทพมหานครเขต 3 กลุ่ม 1 บางกอกน้อย โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับดังนี้ ด้านการเตรียมการสอน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการวางแผนการสอน

3. ครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือต่ำกว่าปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรีมีการปฏิบัติการนิเทศภายในเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนเขตการศึกษากรุงเทพมหานครเขต 3 กลุ่ม 1 บางกอกน้อยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่มีความต้องการปฏิบัติการนิเทศภายในเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่แตกต่างกัน

4. ครูที่มีประสบการณ์ และอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้แตกต่างกันมีการปฏิบัติการและความต้องการการนิเทศภายในเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนเขตการศึกษากรุงเทพมหานครเขต 3 กลุ่ม 1 บางกอกน้อยไม่แตกต่างกัน

2. งานวิจัยต่างประเทศ

เบเยิน (Beyene. 1983 : 2168 – A) ได้ทำการศึกษาชนิดการนิเทศที่โรงเรียนต้องการของประเทศที่กำลังพัฒนา โดยการศึกษาในประเทศเอธิโอเปีย วัดอุปสรรคเพื่อศึกษา เทคนิคการศึกษาที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย เปรียบเทียบแนวความคิดในการนิเทศการศึกษา ศึกษาประวัติความเป็นมาของการศึกษาในเอธิโอเปีย พิจารณาความเปลี่ยนแปลงของระบบการศึกษาของชนบทรวมเนียมประเพณี ประเมินผลการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา ทักษะคติของครูศึกษานิเทศก์และนักเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาที่สามารถนำไปใช้ และนำเทคนิคที่มีส่วนทำให้ประสบผลสำเร็จ โดยศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องและสอบถามผลการวิจัยพบว่า ครูมีความต้องการได้รับการนิเทศมาก กิจกรรมในการนิเทศที่นิยมใช้และเป็นประโยชน์ คือ การอบรมแนะนำ การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การสาธิตการสอนโดยศึกษานิเทศก์ การอภิปรายร่วมของครู การเยี่ยมชั้นเรียนและสังเกตการสอน โดยครูชอบการนิเทศที่ไม่ใช่การบังคับบัญชาเป็นหลัก

วิลเลียมส์ (Williams. 1994 : 2425 – A) ได้ทำการวิจัยเรื่องกลยุทธ์การใช้การนิเทศภายในโรงเรียนและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคลากรในโรงเรียนโดยศึกษาจากครูผู้บริหาร และประธานสหภาพครูในเขตโรงเรียนอนุบาลถึงระดับมัธยมศึกษา ในเมืองขนาดใหญ่ในรัฐแคลิฟอร์เนียได้รวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสำรวจประมาณค่าจากผู้บริหารโรงเรียน 159 คน และครู 195 คน จากโรงเรียน 11 แห่ง ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารและครูขาดความสัมพันธ์ และความเข้าใจอันดีต่อกันในเรื่องการนิเทศภายในโรงเรียน

2. ครูผู้สอนมีความเห็นว่าผู้บริหารไม่ค่อยมีการสังเกตการณ์สอน และเยี่ยมชมห้องเรียนอย่างเป็นทางการ แต่ผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่าได้สังเกตการณ์สอนและเยี่ยมชมห้องเรียนอยู่เป็นประจำ

3. ผู้บริหารโรงเรียนได้ให้ความสำคัญ และรับผิดชอบต่อการนิเทศภายในโรงเรียนมากกว่าการจัดการด้านอื่นๆและผู้วิจัยได้เสนอแนะว่า ควรลดนวัตกรรมการนิเทศภายในที่ซับซ้อนลง ควรมีการยืดหยุ่นและพัฒนากลยุทธ์ในการนิเทศภายใน เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคลากรในโรงเรียน

อนเนลโล (ศรีเรือน ลิขิตเดชาโรจน์. 2545 : 76 ; อ้างอิงจาก Anello. 1996 : 2941- A) ได้ทำการวิจัยเรื่องพฤติกรรมและทัศนคติของครูและครูใหญ่ที่มีต่อประสิทธิภาพของการนิเทศจุดมุ่งหมายในการวิจัยเรื่องนี้ เพื่อต้องการศึกษาพฤติกรรมและเจตคติของครูใหญ่ในโรงเรียนประถมศึกษาใน Spring Field รัฐแมสซาชูเซตส์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนรับรู้ว่าคุณเองสามารถทำการนิเทศภายในโรงเรียนของคุณได้เป็นอย่างดี ส่วนครูก็ต้องเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างจริงจังมากขึ้นในการนิเทศภายในโรงเรียน โดยครูก็รู้สึกพอใจในการนิเทศภายในที่ครูได้รับด้วย

โรเจอร์ (อรวรรณ เหมือนสุดใจ. 2545 : 59 ; อ้างอิงจาก Roger. 2543 : 63) วิจัยเรื่องผลจากการยอมรับตนเองของครูและการถ่ายทอดความคาดหวังของครูในการนิเทศการสอนแบบเพื่อนนิเทศเพื่อนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการร่วมกันฝึกหัด พบว่าการนิเทศการสอนแบบเพื่อนนิเทศเพื่อนมีผลกระทบต่อ การยอมรับของครูเพื่อตอบสนองความก้าวหน้าในวิชาชีพและทำให้ครูมีโอกาสแบ่งปันช่วยเหลือกันในเรื่องวิธีการเรียนการสอน การนิเทศการสอนแบบเพื่อนนิเทศเพื่อนเกิดประโยชน์อย่างมากในห้องเรียน

สรุปได้ว่าผลงานวิจัยในประเทศโรงเรียนส่วนใหญ่มีความต้องการให้มีการนิเทศภายในโรงเรียนและบุคลากรที่มีหน้าที่เป็นผู้นิเทศควรมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านบุคลิกภาพด้านวิชาการ ด้านคุณธรรมจริยธรรมต้องเป็นผู้ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ รู้จักเคารพสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความยุติธรรม มีความรับผิดชอบ อุทิศเวลาและเสียสละเพื่อส่วนรวม ส่วนบุคลากรที่ทำหน้าที่เป็นผู้รับการนิเทศส่วนใหญ่ มีความต้องการการนิเทศภายในโรงเรียนที่ไม่แตกต่างกัน ในด้านหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ส่วนผลงานวิจัยต่างประเทศ พบว่า ครูมีความต้องการได้รับการนิเทศมากกิจกรรมในการนิเทศที่นิยมคือ การอบรมแนะนำ การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การสาธิตการสอน การอภิปรายร่วมของครู การเยี่ยมชั้นเรียนและสังเกตการสอน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ในการวิจัยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยปีการศึกษา 2550 จำนวน 93 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ซึ่งผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครชชี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan 1970:608) ค่าความเชื่อมั่น 95% ได้จำนวน 76 คน จากนั้นสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยโดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา รายได้ (เฉพาะเงินเดือน) ประสบการณ์ในการทำงาน มีลักษณะคำถามแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่าชนิด 5 ระดับ จำนวน 40 ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้ระดับค่าคะแนนความต้องการ ดังนี้

5	หมายถึง	ระดับความต้องการมากที่สุด
4	หมายถึง	ระดับความต้องการมาก
3	หมายถึง	ระดับความต้องการปานกลาง
2	หมายถึง	ระดับความต้องการน้อย
1	หมายถึง	ระดับความต้องการน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบโครงสร้างของความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย

2. กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยและนิยามปฏิบัติการ นำข้อมูลจากการศึกษาเอกสารมาประมวล วิเคราะห์ สังเคราะห์ เป็นกรอบแนวคิดและสร้างเป็นแบบสอบถาม

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

4. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีความรู้ ความสามารถ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องครอบคลุมในเนื้อหาของข้อคำถาม เพื่อพิจารณาหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

5. แก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) แล้วนำผลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น ได้เท่ากับ 0.98

6. นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอความเห็นชอบก่อน แล้วจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาถึงผู้อำนวยการโรงเรียนอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย เพื่อขอความร่วมมือในการส่งแบบสอบถามและจัดเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยดำเนินการแจกและจัดเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และนำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ จัดเรียงเรียงข้อมูล แยกข้อมูล และตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่แจกไป 76 ฉบับ เก็บรวบรวมได้ทั้งหมด 76 ฉบับคิดเป็น 100% มาทำการวิเคราะห์ตามขั้นตอนทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยการนำคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม มาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ดังนี้

1. ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละ

2. การวิเคราะห์ความคิดเห็นความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ใช้การวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Means) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และแปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด 2535 : 100) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00	หมายถึง	ระดับความต้องการมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49	หมายถึง	ระดับความต้องการมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49	หมายถึง	ระดับความต้องการปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49	หมายถึง	ระดับความต้องการน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49	หมายถึง	ระดับความต้องการน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย โดยใช้การหาค่าสถิติที่ (t - test Independent) สำหรับข้อมูล 2 กลุ่ม และวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - way Anova) สำหรับข้อมูลมากกว่า 2 กลุ่ม และเมื่อพบความแตกต่างทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการทดสอบของเชฟเฟ้ (Scheffe's test)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย และการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

$\bar{X}$	แทน	แทนค่าเฉลี่ย
SD.	แทน	แทนค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	แทนจำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน t - distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน F - distribution
df	แทน	ระดับชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่องการศึกษาความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งได้แก่ครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย จำนวน 76 คน

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย จำแนกเป็นรายด้านและโดยรวมทุกด้าน

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และรายได้ (เฉพาะเงินเดือน)

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ ครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และรายได้ (เฉพาะเงินเดือน) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ และนำเสนอข้อมูลในตารางประกอบการบรรยาย ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย

สถานภาพ	จำนวน (คน) (n = 76)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	36	47.37
หญิง	40	52.63
รวม	76	100.00
2. อายุ		
ต่ำกว่า 31 ปี	18	23.68
31 - 40 ปี	19	25.00
41 - 50 ปี	20	26.32
51 - 60 ปี	19	25.00
รวม	76	100.00
3. วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	64	84.21
ปริญญาโท	12	15.79
รวม	76	100.00
4. ประสบการณ์การทำงาน		
ต่ำกว่า 10 ปี	26	34.21
10 - 20 ปี	24	31.58
21 ปี ขึ้นไป	26	34.21
รวม	76	100.00

ตารางที่ 2 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน (คน) (n = 76)	ร้อยละ
5. รายได้ (เฉพาะเงินเดือน)		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	20	26.32
10,001 – 20,000 บาท	18	23.68
20,001 – 30,000 บาท	22	28.95
มากกว่า 30,000 บาท	16	21.05
รวม	76	100.00

จากตารางที่ 2 ครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 47.37 เพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 52.63 มีอายุต่ำกว่า 31 ปีคิดเป็นร้อยละ 23.68 อายุ 31-40 ปีคิดเป็นร้อยละ 25.00 อายุ 41-50 ปีคิดเป็นร้อยละ 26.32 อายุ 51-60 ปีคิดเป็นร้อยละ 25 มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 84.21 ปริญญาโทคิดเป็นร้อยละ 15.79 มีประสบการณ์ในการทำงาน ต่ำกว่า 10 ปี และ 21 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 34.21 ทำงาน 10-20 ปีคิดเป็นร้อยละ 31.58 และมีรายได้ (เฉพาะเงินเดือน) ต่ำกว่า 10,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 26.32 รายได้ 10,001 -20,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 23.68 รายได้ 20,001 – 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 28.95 รายได้มากกว่า 30,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 21.05

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย จำแนกเป็นรายด้านและโดยรวมทุกด้าน

2.1 ผลการวิเคราะห์ระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยรวม 5 ด้าน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยภาพรวม ดังปรากฏในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) ระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย โดยภาพรวม

ความต้องการการนิเทศภายใน	$\bar{X}$	SD.	ระดับความต้องการ
1. ด้านการวางแผนการสอน	4.26	0.86	มาก
2. ด้านการเตรียมการสอน	4.32	0.79	มาก
3. ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.34	0.81	มาก
4. ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน	4.25	0.84	มาก
5. ด้านการวัดและประเมินผล	4.25	0.88	มาก
รวม	4.29	0.82	มาก

จากตารางที่ 3 ระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ($\bar{X} = 4.29$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยด้านการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.34$) รองลงมาคือ ด้านการเตรียมการสอน ($\bar{X} = 4.32$) และด้านการวางแผนการสอน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 4.26$)

2.2 ผลการวิเคราะห์ระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย จำแนกรายด้านสามารถแสดงได้ดังตารางที่ 4 - 8

2.2.1 ผลการวิเคราะห์ระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ด้านการวางแผนการสอน สามารถแสดง ได้ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) ระดับความต้องการ การนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ด้านการวางแผนการสอน

ข้อความ	$\bar{X}$	SD.	ระดับความต้องการ
1. การชี้แจงเกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตร เช่น หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง เนื้อหาสาระ และแนวการดำเนินการ	4.29	0.83	มาก
2. การวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	4.25	0.78	มาก
3. การสำรวจความต้องการของผู้เรียน/ผู้ปกครอง หรือชุมชน	4.05	0.96	มาก
4. การพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับความต้องการ ของท้องถิ่น	4.25	0.88	มาก
5. การวางแผนการสอนโดยใช้กระบวนการจัดการเรียน รู้ที่หลากหลาย	4.45	0.77	มาก
6. การวางแผนการใช้แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย	4.22	0.89	มาก
7. การวางแผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	4.28	0.84	มาก
8. การวางแผนการใช้รูปแบบและกระบวนการประเมินผล	4.26	0.85	มาก
รวม	4.26	0.86	มาก

จากตารางที่ 4 ระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ด้านการวางแผนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ($\bar{X} = 4.26$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การวางแผนการสอนโดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.45$) รองลงมาคือ การชี้แจงเกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตร เช่น หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง เนื้อหาสาระ และแนวการดำเนินการ ($\bar{X} = 4.29$) และการสำรวจความต้องการของผู้เรียน/ผู้ปกครองหรือชุมชนมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 4.05$)

2.2.2 ผลการวิเคราะห์ระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ด้านการเตรียมการสอน สามารถแสดงได้ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) ระดับความต้องการ
การนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย
ด้านการเตรียมการสอน

ข้อความ	$\bar{X}$	SD.	ระดับความต้องการ
1. การเขียนแผนการสอนที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ คาดหวังในหลักสูตร	4.28	0.81	มาก
2. การวางแผนการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีความต่อ เนื่องเชื่อมโยงกัน	4.35	0.84	มาก
3. การกำหนดเป้าหมายเพื่อให้ให้นักเรียนได้ศึกษาตาม ความถนัด ความสนใจด้วยตนเองเต็มศักยภาพ	4.31	0.70	มาก
4. การจัดเนื้อหาวิชาให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับ เทคโนโลยีในปัจจุบัน	4.38	0.80	มาก
5. การจัดเนื้อหาวิชาให้มีความยืดหยุ่น คล่องตัวเพื่อเปิด โอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนรู้ตามความถนัดและ ความต้องการ	4.33	0.79	มาก
6. การกำหนดเนื้อหาสาระในแผนการสอนแผนการจัด การเรียนรู้	4.36	0.72	มาก
7. การกำหนดกิจกรรมที่จะใช้จัดการเรียนการสอน	4.25	0.80	มาก
8. การกำหนดสื่อการเรียนการสอนแหล่งการเรียนรู้ที่จะใช้ ในการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับเนื้อหาเหมาะสม	4.29	0.84	มาก
รวม	4.32	0.79	มาก

จากตารางที่ 5 ระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ด้านการเตรียมการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การจัดเนื้อหาวิชาให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับเทคโนโลยีในปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.38$) รองลงมาคือ การกำหนดเนื้อหาสาระในแผนการสอนแผนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.36$) และการกำหนดกิจกรรมที่จะใช้จัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 4.25$)

2.2.3 ผลการวิเคราะห์ระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ด้านการจัดการเรียนการสอน สามารถแสดงได้ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) ระดับความต้องการ
การนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย
ด้านการจัดการเรียนการสอน

ข้อความ	$\bar{X}$	SD.	ระดับความต้องการ
1. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.37	0.81	มาก
2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน	4.50	0.66	มากที่สุด
3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนรู้จักคิด วิเคราะห์ คิดสังเคราะห์และสร้างสรรค์	4.33	0.88	มาก
4. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียน ศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบ และสร้างองค์ความรู้ ได้ด้วยตนเอง	4.22	0.73	มาก
5. การจัดกิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของผู้เรียน	4.30	0.91	มาก
6. การจัดสภาพแวดล้อมและสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการ เรียนรู้	4.30	0.81	มาก
7. การนำผลการประเมินผู้เรียนตามสภาพจริง มาพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล	4.30	0.83	มาก
8. การจัดให้มีการประชุม สัมมนา ทางวิชาการเพื่อแลกเปลี่ยน เปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหาการจัดการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอน	4.22	0.83	มาก
รวม	4.34	0.81	มาก

จากตารางที่ 6 ระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.50$) รองลงมาคือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 4.37$) และ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบ และสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง กับการจัดให้มีการประชุม สัมมนา ทางวิชาการเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 4.22$)

2.2.4 ผลการวิเคราะห์ระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน สามารถแสดงได้ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) ระดับความต้องการ การนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน

ข้อความ	$\bar{X}$	SD.	ระดับความต้องการ
1. การใช้สื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาและ กิจกรรม	4.28	0.79	มาก
2. การใช้สื่อการเรียนการสอนภูมิปัญญาท้องถิ่นและแหล่ง การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน	4.17	0.90	มาก
3. การจัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ให้เพียงพอต่อความต้องการ ของครู	4.24	0.86	มาก
4. การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน เช่น การผลิต การใช้สื่อ และการบำรุงรักษา เป็นต้น	4.30	0.77	มาก
5. การจัดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือกใช้สื่อเทคโนโลยี นวัตกรรม แหล่งการเรียนรู้	4.18	0.92	มาก
6. การให้บริการสื่อการเรียนการสอนภายในโรงเรียนอย่าง มีระบบ	4.32	0.77	มาก
7. การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆมาใช้ในการ เรียนการสอน	4.24	0.78	มาก
8. มีการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของครูผู้สอนที่ใช้ สื่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.27	0.93	มาก
รวม	4.25	0.84	มาก

จากตารางที่ 7 ระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลาม วิทยาลัยแห่งประเทศไทย ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การให้บริการสื่อการเรียนการสอนภายในโรงเรียนอย่างมีระบบ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.32$) รองลงมาคือ การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน เช่น การผลิต การใช้สื่อ และการบำรุงรักษา เป็นต้น ($\bar{X} = 4.30$) และ การใช้สื่อการเรียน การสอนภูมิปัญญาท้องถิ่นและแหล่ง การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 4.17$)

2.2.5 ผลการวิเคราะห์ระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครู อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ด้านการวัดและประเมินผล สามารถแสดงได้ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) ระดับความต้องการ การนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ด้านการวัดและประเมินผล

ข้อความ	$\bar{X}$	SD.	ระดับความต้องการ
1. การกำหนดวัตถุประสงค์ของการวัดและการประเมินผล การเรียนการสอน	4.32	0.85	มาก
2. การกำหนดวิธีการ เครื่องมือและเกณฑ์การวัดและ ประเมินผล	4.26	0.91	มาก
3. การสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้	4.22	0.86	มาก
4. การใช้รูปแบบการประเมินผลอย่างหลากหลาย เช่น การสังเกต การตรวจผลงาน การสัมภาษณ์ และการ เก็บแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio)	4.20	0.89	มาก
5. การส่งเสริมให้ผู้เรียน ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวัด และประเมินผล	4.25	0.90	มาก
6. การจัดทำ/การจัดเก็บหลักฐาน หรือร่องรอยที่ผู้เรียน ผู้ปกครอง หรือผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวัดและ ประเมินผลไว้อย่างเป็นระบบ	4.13	0.91	มาก
7. การสร้างเครื่องมือที่ให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมเพื่อ สะท้อนถึงความรู้ความสามารถที่แท้จริง	4.25	0.87	มาก
8. การประเมินพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ทั้งก่อนและหลังการเรียนรู้	4.34	0.84	มาก
รวม	4.25	0.88	มาก

จากตารางที่ 8 ระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ด้านการวัดและประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การประเมินพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างต่อเนื่องทั้งก่อนและหลังการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.34$) รองลงมาคือ การกำหนดวัตถุประสงค์ของการวัดและการประเมินผลการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.32$) และการจัดทำ/การจัดเก็บหลักฐาน หรือร่องรอยที่ผู้เรียน ผู้ปกครอง หรือผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลไว้อย่างเป็นระบบ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 4.13$)

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และรายได้ (เฉพาะเงินเดือน)

ผลการเปรียบเทียบระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และรายได้ (เฉพาะเงินเดือน) ซึ่งจำแนกได้ ดังปรากฏในตารางที่ 9 - 13

3.1 ผลการเปรียบเทียบระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย จำแนกตาม เพศ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถแสดงได้ ดังปรากฏในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 การเปรียบเทียบระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย จำแนกตามเพศ

เพศ	N	$\bar{X}$	SD.	t	df	Sig.
ชาย	36	168.72	21.99	- 0.87	74	0.38
หญิง	40	173.67	26.87			

จากตารางที่ 9 ผลการเปรียบเทียบระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย จำแนกตามเพศ พบว่า ครูเพศชายและครูหญิงมีระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 ผลการเปรียบเทียบผลการเปรียบเทียบระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย จำแนกตามอายุ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถแสดงได้ดังปรากฏในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 การเปรียบเทียบระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครู
อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	Mean Square	df	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	5115.80	1705.26	3	3.03	0.03
ภายในกลุ่ม	40438.97	561.65	72		
รวม	.45554.77		75		

จากตารางที่ 10 ผลการเปรียบเทียบระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย จำแนกตามอายุ พบว่า ครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยที่มีอายุแตกต่างกันมีความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.3 ผลการเปรียบเทียบระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย จำแนกตามวุฒิการศึกษา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถแสดงได้ดังปรากฏในตารางที่ 11

ตารางที่ 11 การเปรียบเทียบระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครู
อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย จำแนกตามวุฒิการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	Mean Square	df	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2139.92	2139.92	1	3.64	0.06
ภายในกลุ่ม	43414.85	586.68	74		
รวม	45554.77		75		

จากตารางที่ 11 ผลการเปรียบเทียบระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4 ผลการเปรียบเทียบระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถแสดงได้ดังปรากฏในตารางที่ 12

ตารางที่ 12 การเปรียบเทียบระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครู
อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	Mean Square	df	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2480.69	2139.92	1	2.10	0.13
ภายในกลุ่ม	43074.07	590.05	74		
รวม	45554.77		75		

จากตารางที่ 12 ผลการเปรียบเทียบระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน พบว่า ระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ที่มีประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกันมีระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.5 ผลการเปรียบเทียบระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย จำแนกตามรายได้ (เฉพาะเงินเดือน) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถแสดงได้ดังปรากฏในตารางที่ 13

ตารางที่ 13 การเปรียบเทียบระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครู
อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย จำแนกตามรายได้ (เฉพาะเงินเดือน)

แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	Mean Square	df	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	3202.89	1067.63	3	1.804	0.154
ภายในกลุ่ม	42351.87	588.21	72		
รวม	45554.77		75		

จากตารางที่ 13 ผลการเปรียบเทียบระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย จำแนกตามรายได้ (เฉพาะเงินเดือน) พบว่าระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ที่มีรายได้แตกต่างกันมีระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ใน 5 ด้าน คือ ด้านการวางแผนการสอน ด้านการเตรียมการสอน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล และเพื่อเปรียบเทียบความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และรายได้ (เฉพาะเงินเดือน) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย จำนวน 76 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Means) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) ค่าสถิติที (t – test Independent) และการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) สามารถสรุปผล อภิปราย และให้ข้อเสนอแนะดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ด้านการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการเตรียมการสอน ด้านการวางแผนการสอน ส่วนด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2. ผลการเปรียบเทียบระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และรายได้ (เฉพาะเงินเดือน) สรุปได้ดังนี้

2.1 ครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย เพศชายและเพศหญิงมีระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ที่มีอายุแตกต่างกันมีความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.3 ครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.4 ครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ที่มีประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกันมีระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.5 ครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ที่มีรายได้แตกต่างกันมีความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถอภิปรายผลตามลำดับของวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. จากการศึกษาระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย พบว่า ความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับความต้องการดังนี้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.34$) ด้านการเตรียมการสอน ($\bar{X} = 4.32$) ด้านการวางแผนการสอน ($\bar{X} = 4.26$) ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.25$) และด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 4.25$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย มีความเข้าใจในกระบวนการจัดการเรียนการสอน มีการวางแผนการสอน เตรียมการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอนเป็นอย่างดี จึงทำให้การนิเทศภายในของครูไม่เป็นที่หนักใจ ครูมีความพร้อมที่จะได้รับการนิเทศอยู่ตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเกษม ทองสัมฤทธิ์ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ครูมีความต้องการการนิเทศงานวิชาการ ใน 4 ด้าน คือ ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการวัดและการประเมินผล อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของนิเวศน์ คิทยา (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการการนิเทศภายในโรงเรียนของครูผู้สอนเกี่ยวกับงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ พบว่า ครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ มีความต้องการการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านหลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านการวัดและการประเมินผล อยู่ในระดับมาก และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของลัดดา เจียมจูไร (2547 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ครูในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 3 กลุ่มที่ 1 บางกอกน้อย มีความต้องการการนิเทศภายในอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับดังนี้ ด้านการเตรียมการสอน ด้านการจัดการเรียน

การสอน ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการวางแผนการสอนเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านผลการวิจัยพบว่า

1.1 ด้านการวางแผนการสอน พบว่า อยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจเป็นเพราะครูสามารถใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้และใช้แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีการชี้แจงเกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตร เช่น หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง เนื้อหาสาระ และแนวการดำเนินการ มีการวางแผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การใช้รูปแบบการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนวลจันทร์ พูลสวัสดิ์ (2548 : 69) ศึกษาความต้องการการนิเทศภายในของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านการวางแผนการสอน ที่สอดคล้องกับหลักสูตรความต้องการของนักเรียนแต่ละท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของลัดดา เจียมจูไร (2547 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ครูในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 กลุ่มที่ 1 บางกอกน้อย มีความต้องการการนิเทศภายใน ด้านการวางแผนการสอน อยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการเตรียมการสอน พบว่า อยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นเพราะครูมีการจัดเนื้อหาวิชาให้สอดคล้องทันสมัย มีการเขียนแผนการสอน กำหนดเนื้อหาสาระในแผนการสอน แผนการจัดการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในหลักสูตร มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ เนื้อหาวิชาให้มีความยืดหยุ่น คล่องตัว เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนได้ตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของลัดดา เจียมจูไร (2547 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ครูในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 กลุ่มที่ 1 บางกอกน้อย มีความต้องการการนิเทศภายใน ด้านการเตรียมการสอน อยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า อยู่ในระดับมาก เป็นเพราะครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนได้รู้จักคิดวิเคราะห์ ศึกษาหาความรู้และแสวงหาคำตอบและสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง มีการจัดสภาพแวดล้อมและสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จัดกิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน และนำผลการประเมินผู้เรียนตามสภาพจริงมาพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิเวศน์ คิตยาว (2542 : 112) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการการนิเทศภายในโรงเรียนของครูผู้สอนเกี่ยวกับงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ พบว่า ครูผู้สอนมีความต้องการการนิเทศภายในโรงเรียนด้านการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของนวลจันทร์ พูลสวัสดิ์ (2548 : 69) ที่ศึกษาความต้องการการนิเทศภายในของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนแสวงหาคำความรู้ด้วยตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของลัดดา เจียมจูไร (2547 :

บทคัดย่อ) ที่พบว่า ครูในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 กลุ่มที่ 1 บางกอกน้อย มีความต้องการการนิเทศภายใน ด้านการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน พบว่า อยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจเป็นเพราะโรงเรียนมีการให้บริการสื่อการเรียนการสอนได้อย่างเป็นระบบ ครูได้รับการอบรมให้มีความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรม ครูสามารถนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้เพื่อการเรียนการสอน ได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไช้มุก ชนะสิทธิ์ (2548 : 60) ที่ศึกษาความต้องการการนิเทศภายในของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชน จังหวัดชลบุรี ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของลัดดา เจียมจูลูไร (2547 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ครูในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 กลุ่มที่ 1 บางกอกน้อย มีความต้องการการนิเทศภายใน ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า อยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจเป็นเพราะครูมีการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างต่อเนื่องทั้งก่อนและหลังการเรียนรู้ ครูสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการวัดและการประเมินผล มีการจัดทำ จัดเก็บหลักฐานไว้ได้อย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไช้มุก ชนะสิทธิ์ (2546 : 60) ที่ศึกษาความต้องการการนิเทศภายในของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชน จังหวัดชลบุรี ด้านการวัดผลและประเมินผลอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของลัดดา เจียมจูลูไร (2547 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ครูในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 กลุ่มที่ 1 บางกอกน้อย มีความต้องการการนิเทศภายใน ด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบระดับเปรียบเทียบความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยจำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และรายได้ (เฉพาะเงินเดือน)

2.1 ครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย เพศชายและเพศหญิงมีความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าเพศไม่มีความสำคัญต่อความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไช้มุก ชนะสิทธิ์ (2546 : 60) ได้เปรียบเทียบความต้องการการนิเทศภายในของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชน จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ พบว่า ความต้องการโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยที่มีอายุแตกต่างกัน มีความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่าครูที่มีอายุต่างกันมีความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของศรี

เรื่อน ลิขิตเดชาโรจน์ (2545 : บทคัดย่อ) พบว่า ครูที่มีอายุมาก อายุปานกลาง และอายุน้อย มีความพึงพอใจต่อกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนอำนวยการวิทย์ ทุกขั้นตอนของกระบวนการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 ครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูที่วุฒิการศึกษาสูง อาจมีความต้องการการนิเทศภายในที่ไม่แตกต่างกับครูที่มีวุฒิการศึกษาที่ต่ำกว่าซึ่งแตกต่างจากงานวิจัยของสิทธิชัย เวชสุวรรณ (2541 : 74) ที่พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรีและวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และงานวิจัยของวรางคณา ขำแสน (2543 : บทคัดย่อ) พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมีความต้องการการนิเทศการสอน ด้านการเตรียมการสอนมากกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี

2.4 ครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยที่มีประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกันมีความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าประสบการณ์ในการสอนของครูมากน้อยเพียงใดต่างก็ต้องการการได้รับการนิเทศภายในที่พึงประสงค์เช่นเดียวกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก หลักสูตรและแนวทางการศึกษาเปลี่ยนแปลงไป ครูส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรและแนวทางการจัดการศึกษาใหม่ ซึ่งแตกต่างจากงานวิจัยของวิโรจน์ เกษฎารักษ์ (2546 : 73) ที่พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการนิเทศภายในของโรงเรียนสันติราษฎร์บริหารธุรกิจไม่แตกต่างกัน และยังคงแตกต่างจากงานวิจัยของอำพร ศรีประทุม (2546 : 75) ที่พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนิเทศภายในของครูอนุบาลในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครไม่แตกต่างกัน และยังคงแตกต่างจากงานวิจัยของจันทนา เข้มกลัดนาค (2544 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการการนิเทศภายในโรงเรียนของครูผู้สอนกลุ่มโรงเรียนศึกษาวัฒนาสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี พบว่า ความต้องการการนิเทศภายในโรงเรียนของครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์การสอนมีความต้องการไม่แตกต่างกัน

2.5 ครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยที่มีรายได้แตกต่างกันมีความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าครูอิสลามวิทยาลัยมีความเป็นอยู่ที่พอเพียง จัดสรรรายได้ให้เพียงพอกับค่าใช้จ่าย รายได้จึงไม่ส่งผลต่อความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยประเทศไทย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยขอเสนอแนะแนวทางเพื่อมุ่งพัฒนาการนิเทศการสอนภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยและเป็นการพัฒนาโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ

1. ด้านการวางแผนการสอน

1.1 ผู้บริหารควรเชิญบุคคลภายนอกโรงเรียนที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการวางแผนการสอนมาอบรมสัมมนาให้กับครูทุกคนในโรงเรียน

1.2 ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญกับงานนิเทศการสอน โดยผู้บริหารควรเดินดูครูเวลาสอนแบบกัลยาณมิตร เห็นครูท่านใดมีความบกพร่องในด้านการวางแผนการสอนก็ควรจะเชิญมาคุยกันเป็นการส่วนตัว

1.3 ปัจจุบันนี้ครูผู้สอนมีความลำบากใจในการสอนมาก เนื่องจากผู้บริหารของโรงเรียนส่วนใหญ่มักจะเชื่อผู้ปกครองมากกว่าครูผู้สอนทำให้ครูหมดกำลังใจ ควรจะเรียกครูไปสอบถามโดยให้ครูได้ชี้แจงความเป็นไปในเหตุการณ์ต่างๆ

1.4 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระควรจะต้องมีการนิเทศการสอนของครูอย่างน้อยเทอมละ 2 ครั้ง เพื่อให้ครูผู้สอนได้มีการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอน

2. ด้านการเตรียมการสอน

2.1 ผู้บริหารได้ทุ่มเทอุปกรณ์การสอนให้กับครูและนักเรียนเพื่อใช้ในการเรียนการสอน แต่ควรมีมาตรการรองรับความเสียหายของอุปกรณ์ซึ่งอาจเกิดจากความคึกคะนองของนักเรียนบางคน ควรมีการอบรมนักเรียนให้มีจิตสำนึกรักโรงเรียน รักอุปกรณ์การเรียนการสอนที่โรงเรียนจัดหามาให้ให้นักเรียนได้เรียน และช่วยกันเอาใจใส่ดูแลไม่ให้เกิดความเสียหาย

2.2 ครูควรมีการกำหนดกิจกรรมที่จะใช้ในการจัดการเรียนการสอน เนื้อหาสาระในการทำแผนการสอนหรือแผนการจัดการเรียนรู้อย่างชัดเจน ควรจัดกิจกรรมให้เหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหา และมีการใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

3. ด้านการจัดการเรียนการสอน ครูควรมีการนำผลการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงมาพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล ควรมีการจัดสภาพแวดล้อมและสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมและจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนควบคู่กันไปด้วย

4. ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน ครูควรจัดหาสื่อการเรียนการสอนจากแหล่งการเรียนรู้หรือภูมิปัญญาในท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีการเลือกใช้สื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีใหม่ๆมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม และควรมีการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของครูที่สามารถใช้สื่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. ด้านการวัดและประเมินผล ครูควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์และการประเมินผลการเรียนการสอนอย่างชัดเจนและสอดคล้องกับหลักสูตรและจุดประสงค์การเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ

และต่อเนื่อง มีการจัดทำจัดเก็บหลักฐานร่องรอยการวัดประเมินผลไว้อย่างเป็นระบบ และมีการส่งเสริมให้ผู้เรียน ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวัดผลและประเมินผล

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ในสถาบันการศึกษาอื่นๆ
2. ควรศึกษารูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครู
3. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในของโรงเรียนและสถาบันการศึกษาอื่นๆ
4. ควรศึกษาปัญหาการเตรียมการสอนของครูและเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด : แนวทางสู่การปฏิบัติ.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2543.
- กรมวิชาการ. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว, 2545.
- กอบแก้ว ภูมเรศ. การศึกษาการจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียน เครื่องมูลนิธิเซนต์
คาเบรียลแห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา) จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2543.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. "การสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ". วารสารการศึกษาปฐมวัย, 5 (3) : 21 ,
2544.
- เก็จกนก เอื้องวงศ์ . การนิเทศภายในสถานศึกษา. ถ่ายเอกสาร, 2549.
- เกษม ทองสัมฤทธิ์. ความต้องการการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียน
ร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาพิเศษ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540
- ไข่มุก ชนะสิทธิ์. ความต้องการการนิเทศภายในของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาใน
โรงเรียนเอกชน จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยบูรพา สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา, 2548.
- จินดา ทับจิ้น. พฤติกรรมการสอนของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนขยายโอกาสทาง
การศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร : กรณีศึกษากลุ่มกรุงธนเหนือ. วิทยานิพนธ์
กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2546.
- ฉัตรชัย มุระดา. การศึกษาความเข้าใจเกี่ยวกับระบบและเจตคติต่อการนิเทศภายใน
โรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2540
- ชนาธิป พรกุล. คลีพระราชบัญญัติฯ...จัดการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.
วารสารวิชาการ, 4 (9) : 2 - 7, 2544.
- ชารี มณีศรี. การนิเทศการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ศิลปาบรรณาการ, 2542.
- ชุมพร ลายผ่องแก้ว. การศึกษาความต้องการการนิเทศการสอนของอาจารย์เกษตรใน
วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีภาคกลาง. วิทยานิพนธ์ คอ.ม. (การบริหาร
อาชีวศึกษา) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2543.

- ดำรง ปักเขตานัง. พฤติกรรมการนิเทศการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษานิเทศก์
ของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ. รายงานการศึกษา
ค้นคว้าอิสระ. กศ.ม. (วิชาการประถมศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2544.
- ทิตนา แคมณี. "การจัดการเรียนการสอนแบบโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง". วารสารวิชาการ,
2 (5) : 23 - 25, 2542.
- นวลจันทร์ พูลสวัสดิ์. ศึกษาความต้องการการนิเทศภายในของครูโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ปรินญา
นิพนธ์ มหาวิทยาลัยบูรพา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, 2548.
- นิเวศน์ ทิดยาว. ความต้องการนิเทศภายในโรงเรียนของครูผู้สอนเกี่ยวกับงานวิชาการใน
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดสุพรรณบุรี. ปรินญาณิพนธ์(การบริหารการศึกษา)มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
, 2542.
- บุรชัย ศิริมหาสาร. แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ : บุกพอยส์, 2545.
- ประทีป แสงเยี่ยมสุข. การทดลองใช้รูปแบบการนิเทศแต่ละสาขาโดยวิธีการพัฒนา
นวัตกรรม. ฝ้ายวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
พัทลุง, 2544.
- ปราณี บุญชุ่ม. "ครูภาษาไทยในยุคปฏิรูปการเรียน". วารสารวิชาการ, 6 (7) : 15 - 24, 2546.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. การนิเทศการสอน. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ, 2546.
- พิมพันธ์ เดชะคุปต์. แนวคิดและแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.
กรุงเทพฯ 2542.
- ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ. การนิเทศการศึกษา : ทฤษฎีและการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : ภาค
วิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2542.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. "การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา". วารสารวิชาการ, 4 (12) : 54 -
60, 2543.
- เยาวพา เดชะคุปต์. การบริหารและการนิเทศการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ : เจ้าพระยาการ
พิมพ์, 2542.
- ลัดดา เจียมจู่ไร. ความต้องการนิเทศภายในของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่
เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 3 กลุ่ม
ที่ 1 บางกอกน้อย. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนคริน
ทรวิโรฒ, 2547.
- วิภา ช้างปັນ. สภาพและปัญหาการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ ศึกษาศาสตร์
มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2541.

- วิไลวรรณ พิทักษ์สรยุทธ์. สภาพและปัญหา การนิเทศการศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาของโรงเรียนประถม สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2541.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ : ดันอ้อ, 2542.
- ศิริวรรณ อานันท์สิทธิ์. "การนิเทศเชิงระบบ". วิทยาจารย์. ปีที่ 101 ฉบับที่ 1, 2545.
- ศรีเรือน ลิขิตเดชาโรจน์. การศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนของโรงเรียนอำนวยการวิทยุ จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2545.
- สมกุล ถาวรกิจ. เอกสารคำสอนวิชาการนิเทศการศึกษา. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, 2547.
- สมนึก นนธิจันทร์. การเรียนการสอน การวัดและประเมินผลจากสภาพจริงของผู้เรียนโดยใช้ Portfolio. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2542.
- สมนึก จันทิมา. ความต้องการนิเทศของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2541.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : พรักหวานการพิมพ์, 2545.
- สำลี รักสุทธี. เทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนและเขียนแผนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา, 2545.
- สุนีย์ ภูพันธ์. แนวคิดพื้นฐานการสร้างและพัฒนาหลักสูตร. เชียงใหม่ : The knowledge Center, 2546.
- หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. เอกสารชุดแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ : การศาสนา, 2543.
- อรวรรณ เหมือนสุดใจ. การนิเทศการสอนแบบเพื่อนนิเทศเพื่อนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม (หลักสูตรและการนิเทศ). นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2545.
- อเนก ส่องแสง. การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร, 2540.
- อัญชลี โพธิ์ทอง. การนิเทศการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2544.

- Alfonso, Robert J. and others. **Instruction Supervision : A Behaviors System**. Boston Allyn and Bacon Inc, 1981.
- Anello, Erancisco Rafael. "Behaviors and Attitudes of Teachers and Principle Concerning Effective Supervision". **Dissertation Abstracts International**. 56 (08) : 2941 – A, 1996.
- Beyene, Tilahun. "The kind of School Supervision Needs in Developing Countries ; Case Study Ethloopia". **Dissertation Abstracts International**. 43 (07) : 2168 – A, 1983.
- Good, C.V. **Dictionary of education**. New York : McGraw – Hill, 1973.
- Harris, Ben M. **Supervision Behaviors in Education**. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice – Hill, 1985.
- Mark, Jame R. and Stoop, King. **Handbook of Educational Supervision : A Guide of the Practice**. Boston : Allyn and Bacon, 1985.
- Maslow, Abraham Harold. **Motivation and Personality**. Harper and Row Inc, 1954.
- Minor J. and Gwynn. **Theory and Practice of Supervision**. New York : Dodd, Mead & Company, 1961.
- Sergiovanni, T. J. and Starratt, R. J. **Supervision : A Redefinition**. New York : McGraw – Hill, 1998.
- Wiles, K. **Supervision for better school**. Englewood Cliffs, N.Y. : Prentice – Hill, 1957.
- Williams, Fracine Foster. Clinical Supervision Implementation Strategies and Behavioral Changes : An Ethnography of Elementary School Personal. **Dissertation Abstracts International**. 54 (07) : 2425 – A, 1994.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การศึกษาความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครู
อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย

คำชี้แจง

- แบบสอบถามนี้สำหรับครูของอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยเป็นผู้ตอบ
- แบบสอบถามนี้มี 2 ตอน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึงระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย จำนวน 40 ข้อ

3. การตอบแบบสอบถาม กรุณาตอบตามสภาพเป็นจริง คำตอบที่ได้จะมีคุณค่าและมีประโยชน์อย่างยิ่ง จะไม่ทำให้เกิดผลเสียใดๆ ต่อท่าน ผู้วิจัยจะถือคำตอบของท่านเป็นความลับไม่นำไปเปิดเผยในที่ใดๆ นอกจากแสดงเป็นภาพรวม เพื่อใช้ในการวิจัยและจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

4. ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ และผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้ด้วย

นางบุษบา หาญชเล
นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม**คำชี้แจง** โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. เพศ

 ชาย หญิง

2. อายุ

 ต่ำกว่า 31 ปี 31 - 40 ปี 41 - 50 ปี 51 - 60 ปี

3. วุฒิการศึกษาสูงสุด

 ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ปริญญาโท สูงกว่าปริญญาโท

4. ประสบการณ์ในการสอน

 ต่ำกว่า 10 ปี 10 - 20 ปี 21 ปี ขึ้นไป

5. รายได้ (เฉพาะเงินเดือน)

 ต่ำกว่า 10,000 บาท 10,001 - 20,000 บาท 20,001 - 30,000 บาท มากกว่า 30,000 บาท

**ตอนที่ 2 ความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลาม
วิทยาลัยแห่งประเทศไทย**

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความระดับความต้องการของท่านโดยพิจารณาจากระดับคะแนนดังต่อไปนี้

- 5 หมายถึง ระดับความต้องการมากที่สุด
4 หมายถึง ระดับความต้องการมาก
3 หมายถึง ระดับความต้องการปานกลาง
2 หมายถึง ระดับความต้องการน้อย
1 หมายถึง ระดับความต้องการน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความต้องการ				
		5	4	3	2	1
1.	การวางแผนการสอน การชี้แจงเกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตร เช่น หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง เนื้อหาสาระ และแนวการดำเนินการ					
2.	การวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น					
3.	การสำรวจความต้องการของผู้เรียน/ผู้ปกครอง หรือชุมชน					
4.	การพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่น					
5.	การวางแผนการสอนโดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ หลากหลาย					
6.	การวางแผนการใช้แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย					
7.	การวางแผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร					
8.	การวางแผนการใช้รูปแบบและกระบวนการประเมินผล					
9.	การเตรียมการสอน การเขียนแผนการสอนที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ในหลักสูตร					
10.	การวางแผนการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีความต่อเนื่อง เชื่อมโยงกัน					
11.	การกำหนดเป้าหมายเพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาตามความถนัด ความสนใจด้วยตนเองเต็มศักยภาพ					
12.	การจัดเนื้อหาวิชาให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับเทคโนโลยี ในปัจจุบัน					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความต้องการ				
		5	4	3	2	1
13.	การจัดเนื้อหาวิชาให้มีความยืดหยุ่น คล่องตัว เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนรู้ตามความถนัดและความต้องการ					
14.	การกำหนดเนื้อหาสาระในแผนการสอนแผนการจัดการเรียนรู้					
15.	การกำหนดกิจกรรมที่จะใช้จัดการเรียนการสอน					
16.	การกำหนดสื่อการเรียนการสอนแหล่งการเรียนรู้ที่จะใช้ในการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับเนื้อหาอย่างเหมาะสม					
17.	การจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
18.	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน					
19.	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์และสร้างสรรค์					
20.	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบ และสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง					
21.	การจัดกิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน					
22.	การจัดสภาพแวดล้อมและสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้					
23.	การนำผลการประเมินผู้เรียนตามสภาพจริงมาพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล					
24.	การจัดให้มีการประชุม สัมมนา ทางวิชาการเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหาการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
25.	การใช้สื่อการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรม					
26.	การใช้สื่อการเรียนการสอนภูมิปัญญาท้องถิ่น และแหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน					
27.	การจัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ให้เพียงพอต่อความต้องการของครู					
28.	การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน เช่น การผลิต การใช้สื่อ และการบำรุงรักษา เป็นต้น					
29.	การจัดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือกใช้สื่อ เทคโนโลยี นวัตกรรม แหล่งการเรียนรู้					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความต้องการ				
		5	4	3	2	1
30.	การให้บริการสื่อการเรียนการสอนภายในโรงเรียนอย่างมีระบบ					
31.	การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้เพื่อการเรียนการสอน					
32.	มีการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของครูผู้สอนที่ใช้สื่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
33.	การวัดและประเมินผล การกำหนดวัตถุประสงค์ของการวัดและการประเมินผลการเรียนการสอน					
34.	การกำหนดวิธีการ เครื่องมือ และเกณฑ์การวัดและประเมินผล					
35.	การสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้					
36.	การใช้รูปแบบการประเมินผลอย่างหลากหลาย เช่น การสังเกต การตรวจผลงาน การสัมภาษณ์ และการเก็บแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio)					
37.	การส่งเสริมให้ผู้เรียน ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล					
38.	การจัดทำ/การจัดเก็บหลักฐาน หรือร่องรอยที่ผู้เรียน ผู้ปกครอง หรือผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลไว้อย่างเป็นระบบ					
39.	การสร้างเครื่องมือที่ให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรม เพื่อสะท้อนถึงความรู้ความสามารถที่แท้จริง					
40.	การประเมินพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างต่อเนื่องทั้งก่อนและหลังการเรียนรู้					

ภาคผนวก ข

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ดร.สุदारัตน์ ชาญเลขา		รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
2. ดร.เก็จกนก เอื้อวงศ์		อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
3. รองศาสตราจารย์สุภรณ์	ลิ้มบริบูรณ์	อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัชร	ชูชาติ	อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภาเพ็ญ	จริยะเศรษฐ์	อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

ที่ ศธ.0564.11/ พิเศษ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

18 เมษายน 2551

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ดร.สุदारัตน์ ชาญเลขา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางบุษบา หาญชล นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย" โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. รศ.ดร.สมกุล	ถาวรกิจ	ประธานกรรมการ
2. ดร.วิเชียร	อินทรสมพันธ์	กรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตศึกษาได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ความสามารถทางด้านการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิโพภรณ์ วัฒนานิมิตกุล)
รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

งานประสานงานบัณฑิตศึกษา
โทร. 0-2473-7000 ต่อ 1810

ที่ ศธ.0564.11/ พิเศษ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงศิริบุญศรี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

18 เมษายน 2551

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ดร.เก็จกนก เอื้อวงศ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางบุษบา หาญชเล นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย" โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. รศ.ดร.สมกุล	ถาวรกิจ	ประธานกรรมการ
2. ดร.วิเชียร	อินทรสมพันธ์	กรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตศึกษาได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ความสามารถทางด้านการทำงานวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิโพธิ์ วัฒนานิมิตกุล)
รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

งานประสานงานบัณฑิตศึกษา
โทร. 0-2473-7000 ต่อ 1810

ที่ ศธ.0564.11/ 1520

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

18 เมษายน 2551

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน รศ.สุภรณ์ ลิ้มบริบูรณ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาวสุภาพร สิงหาเทพ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาลัทธิสุตรศิลปศาสตรมหา
บัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัย
แห่งประเทศไทย” โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. รศ.ดร.สมกุล	ถาวรกิจ	ประธานกรรมการ
2. ดร.วิเชียร	อินทรสมพันธ์	กรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตศึกษาได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ความสามารถทางด้านการทำงานวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไพภรณ์ วัฒนานิมิตกุล)
รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

งานประสานงานบัณฑิตศึกษา
โทร. 0-2473-7000 ต่อ 1810

ที่ ศษ.0564.11/ พิเศษ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

18 เมษายน 2551

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผศ.ดร.วัชร ชูชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางบุษบา หาญชล นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย" โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. รศ.ดร.สมกุล	ถาวรกิจ	ประธานกรรมการ
2. ดร.วิเชียร	อินทรสมพันธ์	กรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตศึกษาได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ความสามารถทางด้านการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิโพธิ์ วัฒนานิมิตกุล)
รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

งานประสานงานบัณฑิตศึกษา
โทร. 0-2473-7000 ต่อ 1810

ที่ ศธ.0564.11/ พิเศษ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงทริฎฐูจี่
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

18 เมษายน 2551

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผศ.สุภาเพ็ญ จริยเศรษฐ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางบุษบา หาญชเล นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาความต้องการการนิเทศภายในที่พึงประสงค์ของครูอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย" โดยมี คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. รศ.ดร.สมกุล	ถาวรกิจ	ประธานกรรมการ
2. ดร.วิเชียร	อินทรสมพันธ์	กรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตศึกษาได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ความสามารถทางด้านการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิโพธิ์ วัฒนานิมิตกุล)

รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

งานประสานงานบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2473-7000 ต่อ 181

ภาคผนวก ค
ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางบุษบา หาญขเล
วัน เดือน ปี เกิด	30 มกราคม 2493
สถานที่เกิด	อ.เมือง จ.กาญจนบุรี
ตำแหน่ง	ครูคศ.3
สถานที่ทำงาน	อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย เขตทุ่งครุ จ.กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2505	ป.7 โรงเรียนถาวรวิทยา อ.เมือง
จ.กาญจนบุรี	
พ.ศ.2508	ม.ศ.3 โรงเรียนกาญจนานุเคราะห์ อ.เมือง จ.กาญจนบุรี
พ.ศ.2511	ม.ศ.5 โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร
พ.ศ.2514	ป.กศ.สูง วิทยาลัยครูจันทระเกษม เขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร
พ.ศ.2517	กศ.บ.(เคมี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ(ประสานมิตร)
พ.ศ.2550	ประกาศนียบัตรบัณฑิตการบริหารการศึกษา (ป.บัณฑิต) มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา